© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

Ніва

БЕЛАРУСКІ ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНЫ ТЫДНЁВІК

№ 12 (1204) ГОД XXIV БЕЛАСТОК 25 САКАВІКА 1979 г. ЦАНА 60 гр.

З рэпарцёрскіх запісак

Раённы суд у Саколцы наладзіў разгляд судовай справы на прадпрыемстве па вытворчасці прылад і абсталявання для харчовай прамысловасці. Каратка кажучы, суд завітаў у сакольскі „Спомаш". У рытуальных уборах, значыць, у тогах, з поўнай павагай размясціўся гэты суд у завадской сталовай, якая адначасова з'яўляецца тут і святліцай. Зала прасторная, бітком набітая людзьмі — рабочымі сакольскага „Спомашу", якія прыйшлі паглядзець і паслухаць, як будуць судзіць іх сяброў па працы.

*

Першы перад судом стаіць (прозвішча тут не найважнейшае) механік-слёсар. Зарабляе амаль 5 тысяч злотых у

ПЕРАСУНУЛІ САКОЛКУ

месяц. Жанаты. Жонка таксама працуе на гэтым прадпрыемстве. Скажам, завуць яго Е. Фарбач.

Пракурор абвінавачвае яго ў тым, што 17 ліпеня 1978 года ўкраў з прадпрыемства 5 літраў фарбы вартасцю ў 1160 зл.

У зале, сярод прысутных, адчуваецца нейкае здзіўленне: за што тут судзіць? За гэтыя пяць літраў фарбы?

Менавіта, за гэта! Занадта ж прывыклі мы да таго, што грамадскае — значыць казённае, дык можна браць, каб толькі не злавілі!

Суддзя папярэджвае ўсіх прысутных, што хай сабе не думаюць аб нейкім ільготным падыходзе да справы, бо суд толькі часова змяніў месца сваёй працы, але не змяніў сваёй ролі і характару.

*

Абвінавачаны добрасумленна прызнаецца да пакражы. Кажа, што патрабаваў фарбы, каб памаляваць сабе матацыкл, а такой добрай, якая ёсць на прадпрыемстве, нідзе не мог купіць. Дык наліў сабе пяцілітровую банку гэтай аранжавай фарбы і схаваў у кузаве трактарнага прычэпа, якім вывозілі мяшалкі для бетона. Вартаўнікі аднак знайшлі гэтую няшчасную фарбу і цяпер трэба сядзець перад судом ды вачыма ад сораму свяціць перад калегамі па працы, перад сваім начальствам. А кожны, хто яго сустрэне, будзе паказваць пальцам: *глядзі, гэта той, фарбач...*

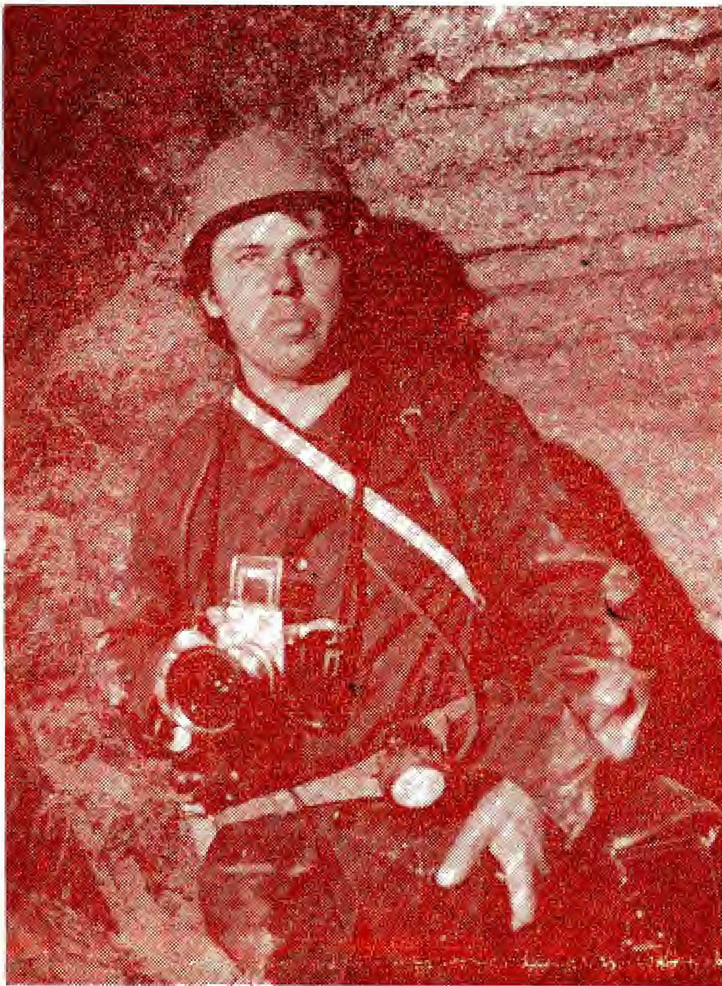
— Я шкадую свайго чыну, — гаворыць цяпер. І яшчэ просіць, каб пералічыць вартасць фарбы, бо кажа, што краў ён краёвую, якая шмат таннейшая ад імпартнай. Пракурор згаджаецца на гэта і суддзя пасля абмену меркаванняў аб'яўляе рашэнне аб спыненні судовага разгляду гэтай справы дзеля па-

(Працяг на стар. 5)

ВОБРАЗЫ З РОДНАГА КРАЮ

Здымаў я многа ў Літве, на Паволжы, але перш за ўсё прыцягвае мяне наша Беларусь, а ў ёй — маё любімае Палессе. Край кантрастаў. Тут побач з навейшымі карпусамі Салігорскага камбіната па здабычы і перапрацоўцы калійных (патасовых) солей можна трапіць у заціпшную вёсачку, дзе жанчыны паколішняму прадуць лён, снуюць, ткуць барвовыя дываны. У Прыпяцкім запаведніку прыроды, а ён займае звыш 60 тысяч гектараў, нават за некалькі дзён не вылезеш з топельнай дрыгвы. А тут жа непадалёку, на меліяраваных абшарах прасціраюцца неабсяжныя сенажаці з сакавітай травою ў рост чалавека. І ў гэтым праўдзівым прыволлі я шныраю, абвешаны фотаапаратамі, і лаўлю аб'ектывам такія месцы і моманты, дзе прырода з найбольшай лаканічнасцю раскрывае сябе і чалавека. А другі аб'ект маіх зацікаўленняў — гэта ўнутраны свет чалавека. У партрэтных здымках я імкнуся выявіць душэўны стан, думкі і перажыванні таго, каго фатаграфую.

У тым, што ўсё гэта ўдаецца **Яўгену Казюлю**, відаць было на выстаўцы яго фатаграмаў, што арганізавала Беластоцкае фатаграфічнае таварыства на пераломе

Яўген Казюля ў капальні сільвініту каля Салігорска.

зацікаўленне ў СССР, усё часцей эксплуатуюцца ў іншых краінах, таксама і ў Польшчы на міжнародных выстаўках „Homo-69", „Малыя фарматы" і іншых. А тыя з іх, што ўвайшлі ў спецыяльную фотавыстаўку аб Савецкай Беларусі, паказваліся ў 12 краінах свету, нават на Цэйлоне і ў Інданезіі.

— Што ж, урэшце я адважыўся поўнасцю прысвяціць сябе працы з фотаапаратам. Чатыры гады таму назад я перайшоў на работу фотарэпарцёра ў беларускі тыднёвік „Голас Радзімы". Мне пашанцавала, бо і наш шэф В. Мацкевіч і іншыя працаўнікі рэдакцыі аказаліся любіцелямі і дасканалымі знаўцамі фатаграфіі. Яны і заахвочвалі мяне да творчых пошукаў і стваралі для гэтага спрыяльныя ўмовы. Тады іменна я і адкрыў для сябе розныя чароўныя куточкі роднай Беларусі. У мінулым годзе я перайшоў працаваць фотакарэспандэнтам ТАСС і БелТА на Беларусі. Гэта яшчэ болей расшырыла мае магчымасці пошукаў. Раблю каляровыя і чорна-белыя здымкі. Але якраз больш люблю гэтыя апошнія і лічу, што мастацкія магчымасці чорна-белага фота аграмадныя і яшчэ далёка не цалкам вычарпаны фатографамі.

лютага і сакавіка бягучага года ў Клубе міжнароднай прэсы і кнігі ў Беластоку. А цікавы быў яго, цяперашняга фотакарэспандэнта ТАСС і БелТА, шлях да фатаграфічнага мастацтва. Сын інжынера-будаўніка, што быў родам з Віцебшчыны, у першыя пяцігодкі ўзводзіў аб'екты ў розных мясцовасцях СССР і ў цяжкім 1942 годзе загінуў у абароне Ленінграда, ён таксама здабыў прафесію інжынера ў Беларускім політэхнічным інстытуце ў 1957 годзе, ва ўзросце ўсяго 21 года. Васемнаццаць год працаваў ён у розных праектных бюро і інстытутах, між іншым, прымаў удзел у праектаванні ўнутранага афармлення мінскага магазіна „Паўлінка" з вырабамі беларускага народнага мастацтва і многіх другіх аб'ектаў. Але з маленства захапляўся фатаграфаваннем. З бегам часу гэтая цяга развівалася і ўмацоўвалася. Яго працы трапляюць на выстаўкі фотаклуба „Мінск", рэспубліканскія фотавыстаўкі, вандруюць па іншых рэспубліках Краіны Саветаў, паяўляюцца ў газетах, часопісах і кніжных выданнях. Выклікаюць яны ўсё большае

На выстаўцы, якая, дарэчы, з Беластока павандравала ў іншыя гарады нашай краіны, уражвае якраз глыбокі змест фатаграмаў. У „Беларускім краявідзе" адлюстравана маляўнічая беларуская прастора, сатканая з усхваляванага збожжа і малажавых пералескаў, з узорамі ціхіх сялібаў у гус-

(Працяг на стар. 4)

КАБ шчаслівымі раслі

1979 год аб'яўлены Арганізацыяй Аб'яднаных Нацый Міжнародным годам дзіцяці.

Што ж прымусіла такую важную міжнародную арганізацыю, як ААН, заняцца справамі дзяцей?

Праз кожныя 30 секунд на свеце памірае з голаду дзіця ва ўзросце да пяці год. За апошнія дзесяць год у Паўднёвай Амерыцы памерла 7,5 мільёнаў дзяцей толькі таму, што не было лекарскай дапамогі.

На свеце жыве паўтара мільярда дзяцей ва ўзросце да пятнаццаці год, дзве трэція з гэтага ліку — у слабаразвітых краінах. Каля паўмільярда дзяцей застаецца ва ўмовах, якія можна назваць вельмі дрэннымі. 200 мільёнаў дзяцей галадае. 130 мільёнаў дзяцей не можа вучыцца.

Хай заўжды будзе сонца!..

У Народнай Польшчы, згодна з прынцыпам сацыялістычнага ладу, усім дзецям забяспечаны добрыя ўмовы жыцця, вучобы і выхавання, медыцынскай дапамогі, і ўсё, што патрэбна для здаровага, шчаслівага дзяцінства. Але сёлета, у Міжнародны год дзіцяці, кожны з нас павінен падумаць, памеркаваць, што яшчэ можа зрабіць, каб нашым малышам было яшчэ лепш, каб здаравейшымі раслі, каб выраслі разумнымі і фізічна спраўнымі.

Ці ж трэба аж дзяржаўнай пастановы, каб арганізаваць ва ўсіх школах, дзе існуе патрэба, абеды ці хоць бы другое снеданне з гарачай кавай ці малаком? Ці ж сапраўды мы не можам самі дадумацца і арганізаваць у сваім раёне горада ці мястэчка міні-прадшколлі, каб бацькі маглі хоць на гадзінку выйсці з дому, будучы спакойнымі за лёс сваіх дзяцей? Ці ж не ў нашых сілах дапамагчы давозіць дзяцей у аддаленыя часта школы? Ці паглядзелі мы, ці ўсюды для дзяцей ёсць на падворку месца для гульняў і забавы? Чаму праектанты нашых гарадскіх раёнаў забыліся пакінуць сярод высачэзных будынін хоць бы мінімальнае месца на пляцоўкі для гульняў без асфальту, дзе можна было б проста пабегаць па мяккай траве, на якой не было б таблічак з надпісам: „Не таптаць траву!"?

Многія прадпрыемствы і ўстановы ўжо прынялі на сябе пэўныя абавязацельствы ў сувязі з годам дзіцяці. Вядома, напрыклад, што ў гэтым годзе адрамантаваны будуць дзіцячыя дамы ў Белавежы, Красным і Супраслі, пашырана будзе дзіцячая ўстанова ў Бацілках. У Аўгустове каля Бельска, у будынку былой школы, арганізавана будзе школа-інтэрнат для дзяцей са спозненым развіццём.

У гэтым годзе ў нашым ваяводстве, пабудавана будзе пяць новых ясляў, сем прадшколляў, адзінаццаць святліц, чатыры прадшкольныя пункты, 25 пляцовак для гульняў. Прадшколле ў Бельску ўжо аддадзена ў карыстанне, прычым, у значнай меры, пры грамадскай дапамозе.

(Працяг на стар. 2)

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

(Працяг са стар. 1)

КАБ шчаслівымі раслі

Падарункам для дзяцей Беластока павінен быць аддадзены ў гэтым годзе каток са штучным лёдам, які быў бы даступны для дзяцей круглы год. Зроблена будзе ўсё, што толькі дасца, каб у гэтым жа годзе дзеці атрымалі новы будынак Беластоцкага тэатра лялек.

Медыцынская служба, апрача правядзення поўнага, паглыбленага балансу здароўя кожнага дзіцяці, асабліва зверне ўвагу на дзяцей з пэўнымі захворваннямі. Гэтым зоймуцца спецыялістычныя парадні здароўя дзяцей.

Многія ўстановы, у гонар Міжнароднага года дзіцяці, вырашылі закласці для дзяцей з дзіцячых дамоў ашчадныя кніжкі на кватэру, яны часта запрашаюць дзяцей-сірот з дзіцячых дамоў удзельнічаць у летніх лагерах адпачынку і г.д.

Ёсць у нашым грамадстве яшчэ і іншыя, значна больш складаныя справы, хоць датычаць яны можа нязначнай часткі дзяцей. Гэта лёсы дзяцей з асяроддзя алкаголікаў. Ці не здаралася нам праходзіць спакойна каля фактаў дрэнных адносін бацькоў да дзяцей? Такіх бацькоў, якія сеюць дэмаралізацыю, трэба пазбаўляць права апекі над дзецьмі. Не аднаму дзіцяці з сям'і алкаголікаў можа быць значна лепш у чужой сям'і, чым у сваёй роднай. І ёсць ужо нямала людзей з вялікім сэрцам, якія выхоўваюць чужых дзяцей, дзеляцца з імі ўсім, што самі маюць, стараюцца ўліць у маленькія разгубленыя цельцы сваю здаровую маральнасць, сваё бачанне свету, свае погляды.

На лёсы гэтых дзяцей мы звяртаем асаблівую ўвагу людзей. Кожнае дзіця мае права на бацькоўскую любоў.

Сёлета наш лозунг адзначэння Міжнароднага года дзіцяці такі:

Уласнаму дзіцяці — любоў.
Кожнаму дзіцяці — сардэчнасць.
Дзецям усяго свету — мір.

Памятайце, што ўсе дзеці — нашыя.

Яніна Чэрнякевіч

ШТО НОВАГА?

НАРОДАНАСЕЛЬНІЦТВА ЗЯМЛІ

Колькасць насельніцтва зямнога шара к канцу гэтага стагоддзя складзе 6,2 мільярда чалавек, гэта значыць павялічыцца больш чым на 2 мільярды. Чакаецца, што да сярэдзіны XXI стагоддзя на Зямлі будуць жыць 11,5 мільярда чалавек — амаль у тры разы больш, чым цяпер. Гэтыя даныя абнародаваны на пасяджэнні камісіі ААН па народанасельніцтву.

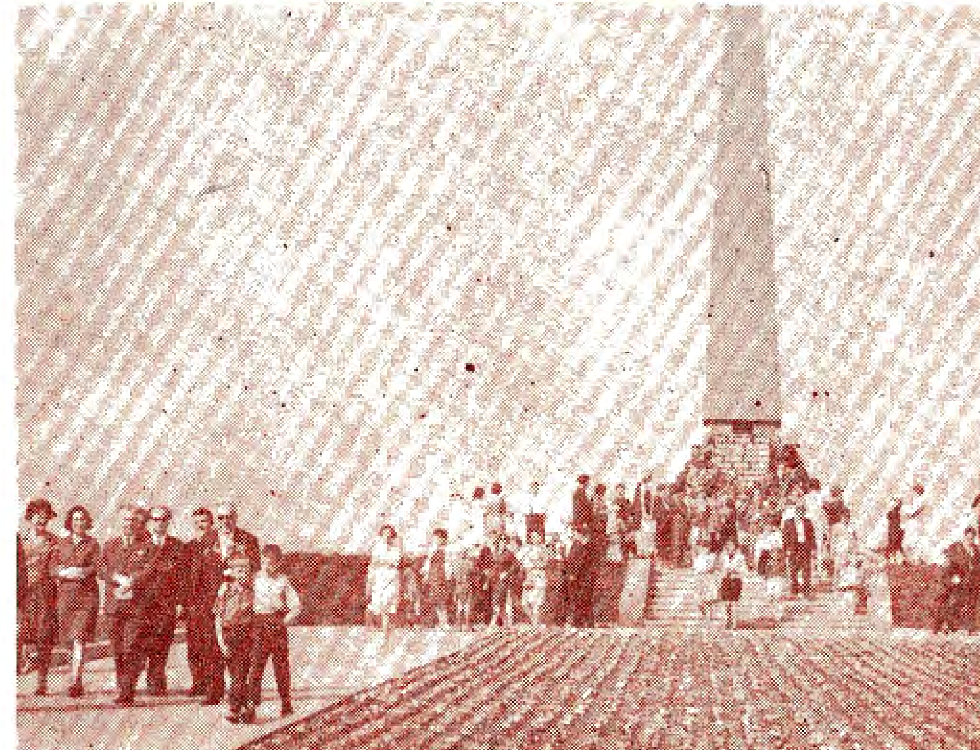
У прадстаўленым камісіі дакладзе гаворыцца аб тым, што за апошнія паўтара дзесяцігоддзя на Зямлі адбылося некалькі важных дэмаграфічных змяненняў, якія прымусілі экспертаў удакладніць свае прагнозы на астатнюю частку нашага стагоддзя. На думку экспертаў ААН, перыяд найбольш хуткага росту насельніцтва ўжо прайшоў, цяпер тэмпы яго няўхільна зніжаюцца, і няма ніякіх прыкмет, што такая тэндэнцыя зменіцца ў бліжэйшым будучым. У развітых краінах сур'ёзнае зніжэнне нараджальнасці пачалося ўжо ў канцы 50-х гадоў. У ЗША цяпер нараджальнасць зменшылася да самай нізкай адзнакі за ўсю гісторыю гэтай краіны.

З сярэдзіны 60-х гадоў нараджальнасць пачала зніжацца ў большасці краін, якія сталі на шлях развіцця. Гэта тэндэнцыя назіраецца цяпер і ў найбольш шматнаселеных краінах, у тым ліку Кітаі і Індыі. Паводле апошніх ацэнак, у Кітаі цяпер пражывае 950 мільёнаў чалавек, а ў Індыі — 630 мільёнаў.

Небывалае раней зніжэнне нараджальнасці ў развітых краінах выклікае заклапочанасць урадаў наконт недастатковага ўзнаўлення працоўных рэсурсаў і ў сувязі з агульным „старэннем“ насельніцтва.

Статыстычныя даныя, сабраныя ААН з усяго свету паказваюць, што ў „сярэдняй сучаснай сям'і“ цяпер менш двух дзяцей. Як правіла, жанчыны выходзяць замуж пазней і першае дзіця з'яўляецца ў больш сталым узросце. Значная колькасць жанчын у развітых краінах наогул не абзаводзіцца дзецьмі.

Практычна ва ўсіх раёнах свету жанчыны жывуць даўжэй, чым мужчыны. У найбольш развітых краінах гэта розніца складае ў сярэднім 6,5 года. Працягласць жыцця жанчыны складае 70-78 гадоў, мужчын — 64-72 гады.

Помнікі зямлі беларускай. *Помнік ахвярам лагера смерці „Трасцянец“, дзе фашысцкія вылюдкі знішчылі звыш 200 тысяч савецкіх грамадзян.*

БЕЛАРУСІЯНА

„Я з вогненнай вёскі"

Гэтая дакументальная аповесць пра зверствы гітлераўскіх галаварэзаў на Беларусі ў час акупацыі заваявала ўжо сусветнае прызнанне. Даступна яна таксама і польскаму чытачу.

Абшырную рэцэнзію гэтай кніжкі знаходзім у 28 **„Бюлетэні Галоўнай камісіі па даследаванню гітлераўскіх злачынстваў у Польшчы“**. „Бюлетэнь“ гэты як сур'ёзны навуковы часопіс разыходзіцца ў розныя краіны Еўропы і Амерыкі. Асабліва за яго зместам сочаць у Федэратыўнай Рэспубліцы Германіі, дзе, як вядома, разгарнуліся цяпер заўзятыя спрэчкі вакол пытання аб **непратэрмінаванні** ваенных злачынстваў і злачынстваў супраць чалавецтва. Правыя, хадэцкія групіроўкі, якія складаюць вельмі ўплывовую апазіцыю ў бонскім парламенце, яўна выступаюць у абарону прынцыпу даўнасці, за зраўнанне ваенных злачынстваў з усімі іншымі злачынствамі крымінальнага характару. Адзін з правадыроў гэтай апазіцыі, **Франц Штраус,** адкрыта заяўляе, што вялікаму нямецкаму народу, які эканамічным пасляваенным развіццём апярэдзіў усе іншыя заходнееўрапейскія краіны, хай ніхто не смее прыпамінаць яго ваенных злачынстваў, нават лагераў смерці тыпу Асвенцім! Патрабуе ён усеагульнай амністыі для ўсіх гітлераўцаў.

Тым болей неабходна прыпамінаць свету, чым для нас была гітлераўская акупацыя. Робяць гэта аўтары рэцэнзіі, магістр **Вальдэмар Манкевіч** і доктар **Юзэф Кавальчык.** Абодва з Беластока, абодва заслужаныя дзеячы ў галіне даследавання гітлераўскіх злачынстваў на Беласточчыне.

Кніжкай **Аляксандра Адамовіча, Янкі Брыля** і **Уладзіміра Калесніка** *„Я з вогненнай вёскі“* зацікавіліся яны зараз жа пасля яе першага беларускага выдання і тады напісалі гэтую рэцэнзію. Хіба не спадзяваліся, што хутчэй, чым іх рэцэнзія, паявіцца польскае выданне гэтай дакументальнай аповесці. Найперш прыводзяць яны кароткія звесткі аб аўтарах кніжкі, а затым гавораць пра яе змест. Цытуюць такія факты: сярод 9200 беларускіх вёсак, якія падвяргаліся пацыфікацыі з боку гітлераўскіх карнікаў, аж 4887 вёскі былі знішчаны датла. У 627 вёсках гітлераўцы перабілі ўсіх жыхароў. Правялі фашысты на тэрыторыі Беларусі звыш 100 буйных карных экспедыцый, пасля якіх аставалася спаленая зямля, тырчэлі коміны недагарэўшых хат і валяліся трупы непахаваных ахвяр: дарослых і дзяцей, мужчын і жанчын.

Кніжка, адзначаюць аўтары рэцэнзіі, прыносіць успаміны і паказанні звыш 300 цудам уцалеўшых жыхароў са 147 спаленых і расстраляных вёсак, а кожны ўспамін жывога сведка з'яўляецца **актам абвінавачання.**

Адзіным ратункам для беларускага народа, каб перажыць, каб супрацьпаставіцца ворагу, была барацьба. І таму ў партызанскіх атрадах і ў антыфашысцкім руху супраціўлення ворагу ўдзельнічала на Беларусі звыш 440 тысяч чалавек.

Аўтары рэцэнзіі таксама адзначаюць, што ў састаўленні гэтай дакументальнай аповесці аб пакутніцтве і барацьбе беларускага народа яе складальнікі атрымалі шматзначную дапамогу з боку Галоўнай камісіі па даследаванню гітлераўскіх злачынстваў у Польшчы.

(вр)

Гарадоцкі юбілей ● Не рабіць, а жыць? ● На сцэну — рэгіянальную творчасць! ● Нешта небывалае ● Дзядзька Квас апладзіруе Гайдуку ● Акардэаніст хвалюецца ● Літаратурная старонка ● Весткі з Бельска, Міхалова, Заблудава, Гайнаўкі, Нараўкі, Чаромхі, Дубіч Царкоўных, Шудзялава, Навакорніна, Орлі, Відава, Крывяціч ● З беларускага гумару ● Борг хаваецца ад людзей ● Песня „Białe róże".

TELEWIZJA WARSZAWA

Sobota 24 III — 6.00 TTR. J. pol. 6.30 Biol. 9.00 Dla kl. VIII Nauka o czł. 12.45 TTR. Hod. zwierz. 13.25 Upr. rośl. 14.15 Pr. dnia. 14.20 Radzimy rolnikom. 14.30 Obiektyw. 14.50 Dziennik. 15.00 U sąsiadów — pr. dla dzieci. 15.50 Życiorysy współczesne. 16.20 Latarnia czarnoksięska. — 16.50 Taksówka nr 3886 — fr. dramat obycz. 18.10 Szanujmy wspomnienia — pr. rozr. 19.00 Przygody Bolka i Lolka. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.15 Życie na gorąco — odc. IV ser. 21.55 Muzyka małego ekranu. 22.30 Dziennik. 22.45 Mała antologia kabaretu: „13 Rzędów" i „Ali Baba".

Niedziela 25 III — 6.25 TTR. Hod. zwierz. 6.55 Upr. rośl. 7.25 Nasze spotk. 7.45 Now. w domu i zagr. 8.10 Emerytury dla rolników. 8.20 Sport. 9.00 Teleranek TDC. 10.20 Antena. 10.45 Kiedy las był ich domem — hiszp. film przyr. 11.45 Dziennik. 12.00 Rolnicze rozmowy. 12.30 Poranek symf. 13.25—23.00 Tylko w niedzielę. — 17.40 Sport. 19.00 Wieczorynka. 19.30 Dziennik. 20.15 Rodzina Połanieckich — odc. IV ser. 21.40 Sport.

Poniedziałek 26 III — 12.45 TTR. Hod. zwierz. 13.25 Mech. rol. 15.25 Pr. dnia. 15.30 NURT — mat. 16.00 Dziennik. 16.10 Obiektyw. 16.30 Dzień dobry, tu telewizja. 16.50 Zwierzyniec. 17.15 Rytm czasu. 17.35 Utrapienie — film czech. 19.00 Wiercik. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.15 Teatr TV na świecie. Carlo Goldoni: Sługa dwóch panów — spektakl TV wł. 22.25 Dziennik. 22.40 Gdy dwóch robi to samo — pr. rozr.

Wtorek 27 III — 6.00 TTR. Hod. zwierz. 6.30 Mech. rol. 8.10 Dla kl. VIII Hist. 9.00 Dla kl. IV Urok Mazowsza. 10.00 Dla kl. II lic. J. pol. 13.25 TTR. Mat. 14.00 Mech. rol. 15.25 Pr. dnia. 15.30 Klub Seniora. 16.00 Dziennik. 16.10 Obiektyw. 16.30 Dzień dobry, tu telewizja. 16.50 Studio Mł. 17.25 Interstudio. 17.55 Sonda. 18.20 Śródziemnomorskie przygody — ser. przyr. 18.50 Radzimy rolnikom. 19.00 Miś Uszatek. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.15 Czerwone i czarne — odc. IV ser. 21.25 Proscenium. 22.10 Dziennik. 22.25 W obiektywie dokumentalisty.

Środa 28 III — 6.00 TTR. Mat. 6.30 Mech. rol. 9.00 Dla kl. VII Chem. 11.05 Dla kl. VIII Fiz. 12.00 Dla kl. VII—VIII Wych. muz. 12.45 TTR. Chem. 13.25 Wskaz. met. 15.25 Pr. dnia. 15.30 NURT — naucz. pocz. 16.00 Dziennik. 16.10 Obiektyw. 16.30 Dzień dobry, tu telewizja. 16.50 Skakanka. 17.15 Los. Małego Lot. 17.25 10 Minut — teletur. 17.35 Raport w sprawie sierot. 18.05 Skarbiec. 18.35 Między nami jaskiniowcami — film anim. 19.00 Cypisek, syn rozbójnika Rumcajsa. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.15 Kino Interesujących Filmów: Niedokończone zdanie — węg. dramat społ. 22.40 Dziennik.

Czwartek 29 III — 6.00 TTR. Chem. 6.30 Wskaz. met. 9.00 Dla kl. V. Hist. 10.00 Dla kl. II lic. J. pol. 11.05 Dla kl. VII—VIII J. pol. 12.55 Dla kl. III—IV lic. J. pol. 13.25 TTR. J. pol. 14.00 Hist. 15.25 Pr. dnia. 15.30 Co dalej maturzysto? 16.00 Dziennik. 16.10 Obiektyw. 16.30 Dzień dobry, tu telewizja. 16.50 Czwartek TDC. 18.20 Abyśmy byli zdrowi — rep. wojsk. 18.50 Radzimy rolnikom. 19.00 Odwiedziny książkowego Piotrusia. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.15 Teatr Sensacji. E. Mason, T. Willia „Dni zemsty" — cz. II. 21.20 Pegaz. 22.05 Dziennik. 22.20 Sport.

Piątek 30 III — 6.00 TTR. J. pol. 6.30 Hist. 9.00 Dla kl. III Wisło, Wisło, polska rzeko. 11.05 Dla kl. VII Wych. ob. 12.45 TTR. Mat. 13.25 Biol. 15.15 Red. szk. zap. 15.25 Pr. dnia. 15.30 NURT — nauki polit. 16.00 Dziennik. 16.10 Obiektyw. 16.30 Dzień dobry, tu telewizja. 16.50 Piątek z Pankracym. 17.15 Klinika zdrowego człowieka. 18.00 Magazyn motor. 18.30 Profesor i panna — ser. jug. 19.00 Osiołek poznaje świat. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.15 Zasłużony wypoczynek — kanad. dramat obycz. 21.15 NIGDY WIĘCEJ. 21.35 Dziennik. 21.50 Planeta Ziemia: Piąty Ocean — pr. oświat.

ТЭЛЕВІЗІЯ МІНСК

Piątek 23 III — 7.35 Film fab. 8.55 Koncert chóralny. 18.05 Film ser. 19.35 Z piosenką przez życie.

Sobota 24 III — 7.35 Koncert chóralny. 11.30 Film fab. 13.30 W świecie zwierząt. 14.30 Film anim. 15.30 P. nożna. Dynamo (Tbilisi) — Łokomotiw. 17.25 Film fab. 19.35 Koncert. 20.45 Zawody pływackie.

Niedziela 25 III — 7.05 Koncert. 9.00 Film fab. 12.00 Spektakl. 14.30 Klub film. 15.30 Filmy anim. 16.00 Panorama międzynar. 16.45 Sport. 17.30 Koncert estrad.

ГАВОРЫЦЬ БЕЛАСТОК!

Беларуская радыёперадача: субота, 12.05 — 12.25 (UKF)

KINO

Białowieża Dom pod czerwoną latarnią — węg. 27—28 III. Mandingo — wł.-USA 29—30 III. Strachy — pol. 31 III—1 IV.

Bielsk Podl. Nie taki zły — fr. 26. New York — USA 27—28 III. Ostatni wiosenny śnieg — wł. 29—30 III. Sędzia Fayard zwany szeryfem — fr. 31 III—1 IV.

Czeremcha No i co doktorku — USA 27—28 III. Czym mogę służyć — czes. 31 III—1 IV.

Czyże Szary okrutnik — radz. Liberia moja miłość — wł. 28 III—1 IV.

Gródek Pocztówka z polnymi kwiatami — rum. 31 III—1 IV.

Hajnówka Jutro się policzymy kochanie — czes. 26—27 III. Goń mnie aż cię złapię — fr. 28—30 III. Akwarele — pol. 31 III—1 IV.

Michałowo Wyspa skazańców — meks. 27—28 III. Miłość Adeli H. — fr. 29—30 III. Zaloty pięknego Dragona — czes. 31 III—1 IV.

Mielnik Byliśmy tacy zakochani — wł. 28 III. Zabity na śmierć — USA 31 III—1 IV.

Milejczyce Akwarele — pol. Step — radz. 28 III—1 IV.

Narew Wesela nie będzie — pol. Miłosne życie Budimira Trajkovicia — jug. 28 III—1 IV.

Narewka Niedokończony utwór na pianolę — radz. Romans Teresy Hennert — pol. 28 III—1 IV.

Nurzec Kajtek i nowy braciszek — węg. 27—28 III. Maratończyk — USA 29—30 III. Próba ognia i wody — pol. 31 III—1 IV.

Orla Azyl — pol. Wielka podróż Agaty Schwoigornt — NRD 28 III—1 IV.

Rajsk Córka króla wszechmórz — czes. Rok święty — fr. 28 III—1 IV.

Niwa

BIAŁORUSKI TYGODNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY

ODZNACZONY ZŁOTĄ ODZNAKĄ „ZASŁUŻONY BIAŁOSTOCCZYŹNIE"
Organ Zarządu Głównego Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego

* * *

ADRES REDAKCJI
Niwa
ul. Wesołowskiego 1
15-950 Białystok, skr. poczt. 149
tel. 2-82-41

* * *

Wydawca:
RSW „Prasa-Książka-Ruch", Przedsiębiorstwo Wydawniczo-Kolportażowe w Białymstoku.
Prenumeratę na kraj przyjmują Oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch" oraz urzędy pocztowe i doręczyciele. Cena prenumeraty rocznej 26 zł. 00 gr. Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 50% droższa od prenumeraty krajowej, przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch", Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa, konto PKO nr 1581-71.
Indeks 36911/36671
B.Z.Graf. Zam. 552. Nakład 8200 egz. S-2

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

Цікавая сустрэча

Быў зімовы дзень, было холадна і было многа-многа снегу. У мяне страшэнна разбаleліся зубы. І хаця гэта само па сабе, канешне, і не нова, што чалавеку ад часу да часу баляць зубы, але мне гэта сапсавала настрой. Тым болей, што з такім болем (я ў гэтым быў перакананы) дома не ўсяджу; трэба будзе шукаць ратунку ў славутай нашай медыцыны, а дакладней, у зубадзёраў. А я па натуры такі чалавек, што зубадзёраў, паліпадзёраў, міндаледзёраў і ўсялякіх іншых дзёраў недалюбліваю. Не то, каб зусім не любіў, бо напрыклад, раздушыць (што са мной не раз ужо бывала) з імі адну-другую пляшку, то нават люблю. Але сустрэцца сам-на-сам у іх кабінеце, калі на плячах у іх халат, на носе люстэрка, у руках шпрыц або скальпель, то няхай мяне гасподзь сцеражэ — гэта не на маё здароўе. А вось тут давялося. Я, змучаны, падпухлы, злосны, трапляю ў прыёмную амбулаторыю, а там ужо процьма такіх крывых і злосных, як я. І, каб вырваць гэты тройчыпраклятушчы зуб, патраціў гадзіны тры ў такой нямілай кампаніі. Стала быць, можаце сабе ўявіць, у якім настроі плёўся я дамоў. Праз вуліцы можна прайсці было толькі вузенькімі калідорамі, зробленымі ў снезе, так што чалавеку з чалавекам размінуцца было цяжка. Да маёй хаты ад самай вуліцы вялі два такія калідоры, якія глыбей на панадворку сходзіліся ў адзін. І вось, дайшоўшы да бліжэйшага, я ўбачыў у ім ужо немаладога чалавека, можна сказаць, дзеда. Ён заняў сабой увесь праход і неспакойна тупаў на месцы. Кажушок яго і шапка-вушанка былі расхрыстаны. Па ўсім было відаць, што дзеду ў гэты марозны дзень цёпла і весела, бо грэлі і весялілі дзеда не кажушок, валёнкі і вушанка, а гарэлка, якой (гэта выразна было відаць) дзядуля сербануў нямала. Мне ён адразу не спадабаўся. Бывае ж часамі такое, што чалавек з першага погляду можа нам спадабацца або не. Але не верце першаму ўражанню. Не спадабалася мне тое, што ён стаіць якраз на маёй дарозе, і тое, што яму цёпла, калі мяне знабіць, і тое, што яму так весела, калі ў мяне гнусна на душы, і тое, што пасмеў напіцца, калі ў другога чалавека бяда, дый вогуле таму, што тады я быў злосны на ўсіх і ўсё і, здаецца, кусаў бы ўсіх, каб меў толькі не хворыя зубы. Мінуць яго не было як, а, зрэшты, я і не хацеў рабіць такой спробы. На гэты дзень мне ўжо і так хапала ўражанняў. Таму я рашыў надрабіць крокаў сто лішніх, але (як мне тады здавалася) больш пэўных. І я патупаў да далейшага праходу. Іду сабе я памалу, апусціўшы галаву, ужо даходжу да месца, дзе сыходзяцца абодва калідоры, і раптам зноў натыкаюся на дзеда. Аказваецца, ён, патаптаўшыся каля вуліцы, падаўся на сярэдзіну панадворка, каб ізноў шчыльна забарыкадаваць сабой мне дарогу ўжо ў адным праходзе.

— Дык што ж гэта за чартоўшчына? — злосна падумаў я. — Ці так ужо і не буду мець сёння спакою? Найвыразней дзед проста шукае зачэпкі са мной. Калі так, то зараз будзе мець яе.

Але яшчэ астаткам сіл трымаюся і даволі лагодна, хоць і з дозай іроніі, звяртаюся да дзеда:

— Што згубіў тут, дзед?

Дзед падазрона глянуў на мяне і з нейкай дабратой і бездапаможна адказаў:

— Шукаю ад рання Піліпа Саскага.
— Гэта я Піліп Саскі.

Дзед іранічна глянуў на мяне і кісла ўсміхнуўся, а потым як не трэсне сп'яну мяне па плячы.

— Ну што ты, гэта не ты, ці ж я не ведаю Піліпа!

Крыху апаўшая ва мне злосць пачала зноў нарастаць. Бо і самі падумайце, мала што невядома адкуль узяўшыся дзед забірае мой каштоўны час, але і абражае яшчэ мяне на маім уласным панадворку, даказваючы, што гэта не я. Якім правам! І я бесцырымонна перарываю яго недарэчлівыя разважанні наконт маёй асобы пытаннем, якое стаўлю рабром:

(Працяг на стар. 5)

Спяваюць „Цаглінкі".

Далі ім імя „Цаглінкі"

На ляўкоўскай керамічнай фабрыцы хор заснаваўся два гады таму назад. Вядзе яго таленавіты дырыжор Аляксандр Лукашук. Калектыў прымаў удзел у розных культурных мерапрыемствах Беларускага таварыства, перш за ўсё на яго фэстынах, выступаў у Аўгустове, у Доме прафсаюзаў у Беластоку і на антэне польскага радыё..., цешачы слухачоў цудоўнымі беларускімі песнямі. У яго рэпертуары ёсць таксама польскія, рускія і ўкраінскія песні. Выконваюцца яны і задушэўна, і звонка, і мілагучна.

24 лютага бягучага года ў новым рэстаране ў Нараўцы адбылася прыемная ўрачыстасць. Сабраліся рабочыя керамічнай фабрыкі з сем'ямі, трыццаціасабовы песенны калектыў, мясцовыя ўлады: першы сакратар гміннага камітэта ПАРП Юры Бароўскі і начальнік гміны Юзэф Навіцкі, старшыня Галоўнага праўлення БГКТ Мікалай Самоцік і іншыя запрошаныя госці.

Найперш выступае з кароткай прамовай першы сакратар ГК ПАРП. Затым начальнік гміны. Пануе настрой святочнасці і прызнятасці. Начальнік уручае кумам: Галене Мялешка (галоўны бухгалтар ГП БГКТ) і Аляксандру Бандаруку (дырэктар ляўкоўскай фабрыкі) акт надання імя калектыву. Ад гэтага моманту хор мае сваё імя — „Цаглінкі". Залу ўскалыхнулі бурныя апладысменты. І пасля пасыпаліся пажаданні. І вось пачуліся пералівістыя гукі гармоніка. Гэта Аляксандр Лукашук падае мелодыю песні. І паплылі песні членаў калектыву. Адна за другою. Песні выконваюцца на высокім мастацкім узроўні, усе яны падкупляюць слухачоў прыгажосцю мелодыі і зместу. Галасы зліваюцца з музыкай акампаніятара і рассыпаюцца па зале. Прысутныя доўга захапляліся песнямі хору. Выступалі дуэты, секстэты. Хор спяваў на два і тры галасы.

На заканчэнне пачастунак. На ганаровым месцы кумы. Тосты, песні, жарты —як на хрысцінах. Панавала атмасфера цеплыні і гасціннасці. Усе весела гулялі пад гукі маладзёжнага аркестра з Гайнаўкі.

Мы развіталіся каля поўначы і пажадалі ляўкоўскім „Цаглінкам" далейшага плённага росквіту і вялікіх поспехаў на культурнай ніве.

Тэкст і фота **Я. Целушэцкага**

Кумы „Цаглінак" усхваляваны сардэчным прыёмам.

З песняй у сэрцы

Жанчыны з Райска адчувалі душэўную патрэбу спеву, выступленняў. І, як сцвярджае дырэктар мясцовай школы Валянціна Мамотка, мелі яны добрыя галасы. Аб'яднаныя ў вясковым гуртку жанчын, збіраліся яны разам, размаўлялі аб сваіх вясковых справах і вельмі многа аб тым, што неабходны ў Райску вясковы дом культуры. Пачалі намагацца, каб атрымаць у Беластоку будынак у добрым стане, прызначаны на знясенне. Разам з мужчынамі прыступілі да разбору будынка. Многа было працы і падчас яго перавозу ў Райск, а найбольш падчас будовы. Да грамадскай працы вясковы актыў мабілізаваў усіх — маладых і старэйшых, мужчын і жанчын. Зразумела, не ўсе роўна працавалі, адны больш, другія менш. Але будынак быў пастаўлены. Вялікую дапамогу пры яго заканчэнні аказала гміннае ўпраўленне ў Бельску.

У Райску даспявала думка аб стварэнні харавога калектыву. А ўсё пачалося ад таго дня, калі ў снежаньскі вечар 1977 года прыехалі ў Райск старшыня ГП БГКТ Мікалай Самоцік, сакратар бюро гміннага ўпраўлення Міхась Чаламей і дырэктар раённага дома культуры ў Бельску Сяргей Лукашук. Пагаварылі яны з жанчынамі, абмеркавалі арганізацыйныя справы, зрабілі спісак жадаючых уступіць у харавы калектыў. А пасля жанчыны заспявалі некалькі песень і сярод іх сваю вясковую, блізкую ім, аб трагедыі іх вёскі — „Гарыць, гарыць сяло раднoе". Песня гэта заўсёды выціскае слёзы ў жыхароў вёскі, асабліва ў жанчын, сведкаў трагедыі. Да сённяшняга амаль у кожнай хаце жыве сваё несуцешнае гора: у адных загінуў брат, у другіх — бацька, у трэціх — сын. Здарылася гэта 16 чэрвеня 1942 года, калі нямецкія варвары расстралялі 149 чалавек, і ў тым ліку нават падлеткаў. Усе будынкі ў вёсцы ўключна з царквой спалілі, зааралі вуліцу, а астатніх райчанаў выгналі з гэтай мясцовасці.

І вось з гэтага вечара пачаўся летапіс харавой групы. Хутка распачаліся спеўкі пад кіраўніцтвам вядомага музыканта з Бельска Пятра Нявінскага.

А ўжо 28 мая 1978 года райская харавая група мае свой дэбют у Літвінавічах, падчас народнага фэстына, прысвечанага 60 гадавіне Савецкай Беларусі, які быў арганізаваны Галоўным праўленнем БГКТ і Нурэцкай гмінай. Праз тыдзень часу, 4 чэрвеня такі ж фэстын адбыўся ў Мокрым, у Бельскай гміне, а 2 ліпеня — у Рыбаках, што ў Міхалоўскай гміне. Хутка ўзраcтаў мастацкі ўзровень харавой групы і хутка разыходзілася слава аб райскіх спеваках. Пасля запрасілі іх на выступленне бельскія ўлады. Далі канцэрт на „Дзень спулдзельца" і на ліпеньскай акадэміі. А ўвосені мінулага года ў Райску адбылася ваяводская ўрачыстасць, прысвечаная адкрыццю новага культурна-асветнага года. І так, 1978 год для харавой групы быў вельмі творчы. Усе члены яе, нягледзячы на неспрыяльныя і клапатлівыя хатнія ўмовы, намагаліся з імі справіцца коштам недаспанай ночы, коштам выручкі ў гаспадарскіх і сямейных абавязках сваімі мужамі. Варта назваць тут усіх удзельнікаў хору, пачынальнікаў культурнай дзейнасці. А вось яны: Антаніна Дамброўская, Марыя Іванюк, Зофія Нікалаюк, Яўгенія Семянюк, Вера Федарук, Зіна Федарук, Марыя Федарук, Яўгенія Чэрняк, Юлія Шчарбінская, Яўгенія Шумская і Яўгенія Шы-

(Працяг на стар. 5)

З НАРОДНАЙ АБРАДНАСЦІ СТАДЫІ Ў ЖЫЦЦІ ЧАЛАВЕКА.

Першы дзень вяселля

Глянем на гэта з боку маладой, якая выходзіць замуж. У гэтым выпадку першы дзень вяселля адбываўся ў яе хаце. Са шлюбу вярталіся са спевамі і музыкай. Першай фурай ехалі маладажоны, за імі — іхнія госці. Уязджалі на панадворак. На парозе стаялі бацькі дзяўчыны, вітаючы маладую пару традыцыйным хлебам і соллю, і ўводзілі ў хату. У некаторых ваколіцах, напрыклад, у Чыжах, пакуль госці злазілі з вазоў, прыбіраліся, маладую пару замыкалі ў каморы. Замыкалі ненадоўга. У хаце ўсё ўжо было падрыхтавана, накрытыя сталы. Пры ўваходзе размясціўся аркестр, ігралі. Сваты размешчвалі коней. Памалу збіраліся. Першымі за сталы ўваходзілі маладыя. Іх месца было ў кутку пад абразамі. Уваходзілі так, каб маладая была з правага боку маладога. З левага боку маладога сядала яго старшая сванька, а за ёй старшы сват маладой. Каля маладой было месца старшаму свату маладога і старшай дружцы маладой. Лава, дзе сядалі маладыя, мусіць быць абавязкова засланай, нельга сядаць на голую. У некаторых мясцовасцях маладая пара, зайшоўшы за стол, павінна была стаяць датуль, пакуль не сядуць усе госці. Сесці раней гасцей — азначала хуткі развод.

Пачаткова гасцяванне праходзіла спакойна. Прагаладаўшыеся госці пілі, елі. Пад вокнамі стаялі цікаўныя, якія прыйшлі на так званую „стуойку". Ёсць мясцовасці, дзе „стуойка" адбывалася ў хаце. Так было, напрыклад, у Клейніках. Уваходзілі проста без ніякага запрашэння ў хату, станавіліся між сталамі, за якімі сядзелі госці, і глядзелі. Часта стаялі на дарозе, кудою даносілі да сталоў. Гэта няраз і перашкаджала, але такая традыцыя і ніхто за гэта не крыўдзіўся. Сумесная прысутнасць гасцей і прыйшоўшых на „стуойку" нарадзіла акрэслены тып песеннага жартоўнага фальклору. Завязвалася песенная пераклічка. Прыйшоўшыя паглядзець пачыналі:

„Вышла з-за ліеса хмара,
Вышла з-за ліеса хмара.
Сіела за столом пара.
Обое молодые,
Обое хорошые,
Обое хорошые.

А госці, пераважна дзяўчаты, адспеўвалі:

Што вам за тое даті,
Што вам за тое даті,
Што вміеетэ співаті?
Чы коня вороного,
Чы свата молодого,
Чы свата молодого?

„Стуойка" ў сваю чаргу зноў адспеўвае:

Мы коня запражэмо,
Мы коня запражэмо
І свата одвэзэмо,
І свата одвэзэмо.

Некалі, як усё падавалі ў адной місцы непарэзаным, сват, якога інакш называлі маршалкам, меў гонар наразаць. А дружкі і сванькі ўраз падхаплялі:

Сват коровай рыэжэ,
А в його з носа ліезэ.

Маршалак увогуле быў постаццю гумарыстычнай. Найлепш паказваюць на гэта словы наступнай песні:

Наш маршалок нэ вдався,
Сіем ліет нэ вмывався,
А восьмого року
Пушов до рынштоку,
В рынштоці умывсе,
Чэрэнком пудголівсе
І за маршалка впросівсе.

Маршалак у сваю чаргу бараніўся і звяртаўся да свата:

Возьмі, сватэ, помэло,
Выжэнь сванькі за сёло,
Прывэжы іх до плоту,
Нэхай побрэшут в охвоту.

Увесь абед працягваўся ў падобным настроі. Доўга ішла песенная пераклічка паміж сватамі і дружкамі, „стуой-

(Працяг на стар. 5)

© PDF: Kamunikat.org 2020
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

ГМІННЫЯ НАВІНЫ

АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ ЗСМПоўцаў

Для адзначэння 35 гадавіны ПНР члены ЗСМП Бельскай гміны абавязаліся выканаць шматлікія грамадскія пачыны. Гуртом ЗСМП у Піліках (адзін з найактыўнейшых у гміне) пабудуе спартыўную пляцоўку для гульняў у ручны мяч. Члены гуртка ў Райску адрамантуюць адрэзак дарогі з Райска ў Плюцічы. Моладзь з Праневічаў адрамантуе святліцу. Павялічыць жывёлагадоўлю абавязаліся маладыя гаспадары з вёскі Сакі.

ЗЯМЛЯ Ў ДОБРЫЯ РУКІ

Беластоцкае ваяводства належыць да тых рэгіёнаў, дзе зямля часта змяняе ўласніка. У бягучым годзе ПФЗ павялічыцца на 8500 гектараў. Таму важнай справай з'яўляецца хуткае яе загаспадарванне. На 10 тыс. га неабходна ліквідаваць цераспалосіцу і рэкультываваць 6500 га.

Найбольш, аж 4550 га, плануецца прадаць індывідуальным сялянам, у асноўным спецыялістам і калектывам сялян. У Міхалоўскай гміне ў мінулым годзе сяляне купілі 103 га зямельных угоддзяў, у Супрасльскай гміне — 35 га і ў Васількоўскай гміне — 45 га зямлі.

ІДЗЕ БУДАЎНІЦТВА

У мінулым годзе ў Міхалоўскай гміне закончана пабудова 9 будынкаў для кароў, а ў бягучым годзе запланавана пабудаваць 12 будынкаў для кароў і 10 хлеўняў для свіней. У 1978 годзе мадэрнізавана дзевяць будынкаў для быдла і столькі ж будзе мадэрнізавана сёлета.

Сяляне Заблудаўскай гміны пабудавалі ў мінулым годзе 15 інвентарскіх будынкаў і намераны столькі ж пабудаваць і ў бягучым годзе.

НАЙБОЛЬШ ГАДУЮЦЬ КАРОЎ

У Міхалоўскай гміне ёсць спрыяльныя ўмовы для гадоўлі быдла. Тут 8560 гектараў сенажацяў і пасбішч. Таму найбольш спецыялістычных гаспадарак займаецца гадоўляй малочнага і ўбойнага быдла. У апошнія гады вялікіх поспехаў у гэтай галіне сельскай гаспадаркі дабіліся сяляне з Пяньков і Пяньков-Копцаў, у наваколлі якіх ліквідавана цераспалосіца і закончана меліярацыя зялёных угоддзяў.

НОВЫЯ ПАЧАКАЛЬНІ

У мінулым годзе ў Міхалоўскай гміне пабудаваны дзве трохсценныя пачакальні на аўтобусных прыпынках ПКС Лявонавічы і Баршчэва. Сёлета будуць пабудаваны такія ж пачакальні на прыпынках: Бахуры, Азяблы, Пянькі і Тапаляны.

ЗАКОНЧЫЛІСЯ ЗАНЯТКІ

У канцы лютага закончыліся заняткі ў школе грамадска-палітычнага абучэння жанчын у вёсцы Рыбалы. Пачынаючы ад 28 кастрычніка мінулага года жанчыны збіраліся на заняткі адзін раз у тыдзень у мясцовым цэнтры „Сучасная гаспадыня". У занятках удзельнічала 25 жанчын і ўсе яны паспяхова закончылі школу II ступені. У наступным асветным годзе жадаюць яны займацца ў школе найвышэйшай, III ступені. На занятках рыбалаўскія кабеты знаёміліся з сутнасцю сацыялістычнай дэмакратыі, з асноўнымі напрамкамі грамадска-гаспадарчага развіцця Беластоцкага ваяводства ў бліжэйшыя гады, эканоміяй у спецыялістычных сельскіх гаспадарках, роляй і задачамі вясковага самакіравання ў галіне грамадска-гаспадарчай актывізацыі вёскі, роляй КГВ у мадэрнізацыі сельскай гаспадаркі і паляпшэнні ўмоў жыцця жыхароў вёскі і г.д.

Варта дадаць, што гуртом вясковых гаспадынь у Рыбалах адзін з самых актыўных у Заблудаўскай гміне. Асабліва многа часу ў сваёй дзейнасці прысвячае ён адукацыі жанчын на розных курсах і апецы над дзецьмі ў час зімніх і летніх канікул (летам, як правіла, арганізуюць вясковы дзяцінец). Асноўнай базай дзейнасці КГВ з'яўляецца цэнтр „Сучасная гаспадыня", які здаўна вядзе здольны арганізатар Ніна Нікалаюк. Ён задбаны і мае навейшае святліцовае і кухоннае абсталяванне.

(яц)

(Працяг са стар. 1)

ВОБРАЗЫ З РОДНАГА КРАЮ

тых прысадах. „Палессе. Лес" са спарахнелым вываратнем на фоне гонкага, затопленага па калені, алешніку ўводзіць гледача ў асаблівасць палескай прыроды, у яе сілу і вечнасць. На фатаграме „Салігорск" паказаны ўнушальный велічыні цэхі камбіната па перапрацы здабытага з нетраў палескай зямлі сільвініту на „вітаміны ўраджаю", мінеральныя ўгнаенні, і тое, што ўсё гэта затоплена шчодрым сонцам, яшчэ больш паглыбляе сэнс вобраза. У цыкле „Партрэты" на рабоце „Характар" злоўлены той міг, калі выраз твару хлопчыка выяўляе незвычайную моц яго волі з такіх, бадай, вырастаюць касманаўты. І так чытаеш пра сённяшнюю Савецкую Беларусь на кожнай з амаль сарака работ, прадстаўленых на выстаўцы. Вельмі трапна аўтар назваў яе „Мая краіна". З вялікім замілаваннем да сваёй радзімы падрыхтаваў яе Я. Казюля, і экспазіцыя выйшла ўдалая, на высокім мастацкім і тэхнічным узроўні.

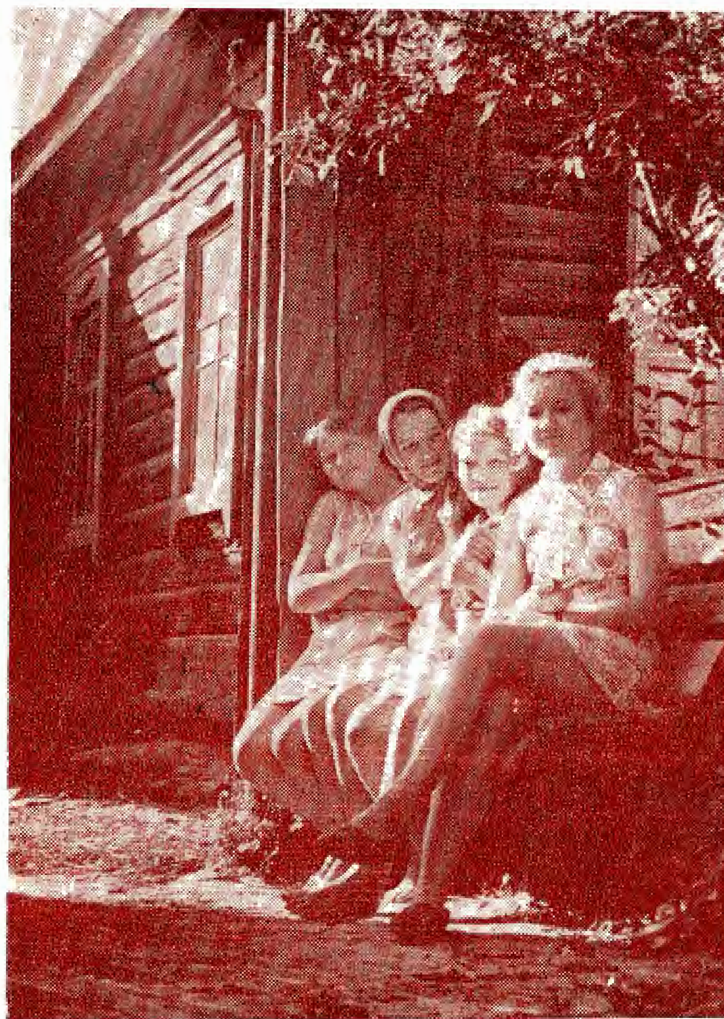
Неабходна дадаць, што работы Я. Казюлі паяўляліся ў шматлікіх выданнях вядомага ў нас мінскага выдавецтва „Беларусь", яго фотаальбом „Хатынь" перавыдаваўся ўжо тры разы.

На пытанне аб планах на будучыню, Я. Казюля прызнаўся:

— Вельмі хачу папрацаваць з фотаапаратам у цудоўным беларускім паазер'і, на Браслаўшчыне, а потым зрабіць тэму „Беларускі лён" і шмат іншае з маёй чароўнай краіны.

Ад усяго сэрца жадаем яму творчых удач і чакаем новых выставак яго работ у Беластоку.

Мікалай Гайдук

Дзяўчаты з вёскі Неглюбкі Веткаўскага раёна на Гомельшчыне; гэтая мясцовасць славіцца народным ткацтвам.
Фота Я. Казюлі.

Беластоцкія кажухі

Гарбарскае прадпрыемства ў Беластоку выпускае прадукцыю на 400 мільёнаў злотых у год. Працуе тут каля 200 чалавек. Прадукцыя ідзе на забеспячэнне патрэб унутранага рынку.

Прадпрыемства мае на сваім рахунку многа сучасных тэхнічных удасканаленняў, значна аблягчаючых нялёгкую працу. Кажухі шые гарбарска-кушнерская спулдзельня. Са сваёй уласнай сыравіны яна шые 600 кажухоў, а яшчэ значна больш — з даручаных шкур. Аднак патрэбы куды большыя. Каб спулдзельня магла больш і лепш шыць кажухі, ёй неабходны большыя памяшканні і лепшае абсталяванне (навейшыя гарбарскія машыны). Тады спрактыкаваныя прафесіяналы змаглі б шыць кажухі нічым не горшыя якасна ад праслаўленых балгарскіх. А пакуль што беластоцкія кажухі крыху цяжэйшыя ад гуральскіх, але салідна зроблены. Некаторыя сцвярджаюць, што гуральскія служаць хутчэй для аздобы, чым для практычных мэт. Аднак, у сувязі з недахопам адпаведных машын для гарбавання і апрацоўкі сырых шкур матэрыял на гэтага роду вопратку ўсё яшчэ не найлепшай якасці.

(яц)

БЕЛАРУСКАЯ ЛІТАРАТУРА

НАШАНІЎСКАЯ ПАРА

ЯКУБ КОЛАС — ЧАСТКА XXX

Напрамак крытычнага рэалізму

Крытычны рэалізм — асноўны напрамак беларускай літаратуры перыяду „Нашай нівы" і першага дзесяцігоддзя пасля абвяшчэння БССР быў, несумненна, галоўнай плынню ў творчасці Я. Коласа. Праявам вернасці гэтаму літаратурнаму напрамку з'яўляецца большасць апавяданняў пісьменніка, паэма „Новая зямля" і трылогія. У параўнанні з „Казкамі жыцця" і „Сымонам-Музыкам" рэалістычныя творы маюць фактаграфічны характар. Іх асноўная рыса — жыццёвы аўтэнтызм. Рэалістычныя творы былі вынікам асабістага жыццёвага вопыту пісьменніка, непасрэдных назіранняў або верагодных апавяданняў трэціх асоб. Фантазія ў гэтых творах адыграла нязначную ролю. Дзякуючы гэтаму маем тут дачыненне з дамінацыяй аб'ектывізму над суб'ектывізмам. Героі ў крытычна-рэалістычных творах намнога бяднейшыя ў слоўных дэкларацыях, але багацейшыя ў дзеянні.

У рэалістычных творах пісьменнік па сутнасці не звяртаўся да гістарычнай тэмы. Займаўся тагачаснасцю. Усе героі гэтых твораў дзейнічаюць у беларускай рэчаіснасці канца XIX і пачатку XX стагоддзя.

У рэалістычных творах Колас адыйшоў ад якой-колечы ідэалізацыі „беларускага люду". Пісьменнік не прыпісваў свайму народу выключных духоўна-маральных вартасцей і не прадказваў яму выключнай будучыні. Верыў аднак у нацыянальнае адраджэнне, якое будзе вынікам свядомага дзеяння шырокіх мас, асветы, яднання беларускай інтэлігенцыі з сялянскімі масамі, развіцця і ўзмацнення сялянскай уласнасці, пашырэння ідэі нацыянальнай самасвядомасці. У сувязі з тым, што ў першыя гады пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі ў рэалістычных творах пісьменніка дамінуюць матывы дарэвалюцыйнай рэчаіснасці, прадстаўнікі маладой беларускай крытыкі кіравалі ў яго адрас не заўсёды ўматываваныя закіды кансерватызму.

А. Сянкевіч пісаў: „...Колас увесь у мінулым, ён... звонка даігрывае наймацнейшыя акорды тае літаратурнае сімфоніі, якая пачала складацца за шмат гадоў да Кастрычніка. Гэтыя тры рэчы, як і шэраг дробных твораў, напісаных Коласам за гэтыя гады, гавораць нам пра тое, што Колас яшчэ не зусім выйшаў з кола нацыянал-дэмакратычных ідэй, — што ён яшчэ далёкі ад савецкай рэчаіснасці".

Варта аднак адзначыць, што грамадная большасць беларускіх крытыкаў з дваццатых гадоў вельмі высока ацэньвала творчасць Коласа. Доказам гэтаму з'яўляюцца дзве абшырныя кнігі крытычных публікацый: „Якуб Колас у літаратурнай крытыцы, Менск 1926 г." і „Літаратурная творчасць К. Міцкевіча, Масква 1927 г."

Рэалістычныя творы Коласа значна змянялі карціну беларускай нашаніўскай літаратуры: узбагачалі яе ілюстрацыяй новых галін беларускага грамадскага і нацыянальнага жыцця. Пісьменнік увёў у сваю рэалістычную паэзію і прозу шырокую эпічнасць: аўтэнтычны пейзаж, псіхалагічны аналіз поўнакроўнага героя. Проза Коласа і паэма „Новая зямля" намнога шырэй, чым яго лірычная паэзія і „Сымон-Музыка" прадстаўлялі характэрна роднай зямлі, багацце нацыянальных тыпаў, праблемы грамадскага жыцця. Трэба поўнасцю згадзіцца з Растаргуевым, які напісаў: „Эпічныя творы Я. Коласа значна шырэй за яго лірычныя творы. Паводле шырыні, размаху паэтычнага таленту ў эпічных творах Я. Колас не мае сабе роўных у беларускай літаратуры".

УСПАМІНЫ (12)

КРЫЗІСНАЯ СІТУАЦЫЯ

Год 1957. Зіма. Доўгія вечары. Сумавала па песні. Горла ўжо ў норме, а спяваць цяжка. Пачала падшукоўваць сцэнічны твор. Паставіла зноў на А. Астроўскага. На гэты раз рызыкнула на „Без віны вінаватыя". Мела ўжо вопыт у скарочванні маналогаў і рэзанні цэлых актаў са шматлікімі героямі. І зноў з 5 актаў выбрала 3.

У апошнім часе наша драматычная секцыя ўзбагацілася мужчынскімі сіламі. З жанчынамі не было цяжка. Здавалася, сабраўся калектыў моцны. Мой праект прынялі з энтузіязмам. Тут жа разабралі ролі, вызначылі тэрміны рэпетыцый. Адчувалася, што не адна я загарэлася да п'есы. Рэпетыцыі адбываліся паводле вызначанага графіка. Працавалі, як толькі маглі. У мяне была кароценькая роля. Затое ў мае абавязкі ўваходзіла рэжысура, дэкарацыя і касцюмы. На шчасце, быў у нас мастак, меў многа свабоднага часу і ахвотна згадзіўся памагчы.

Праз два месяцы былі мы гатовы да выступлення. Увааход быў платны, патрэбны былі грошы на касцюмы і дэкарацыю. Аднак білеты былі недарагія, і публікі сабралася поўная зала, звыш трохсот асоб. Усе акцёры ігралі добра. Дэкарацыя і касцюмы перанеслі гледачоў у эпоху фракаў і крыналін. У фінальнай сцэне старэйшыя жанчыны ўпотай выцiралі слёзы. Дарагая ўзнагарода.

У гэту п'есу ўлажылі мы многа працы, часу і грошай. Не маглі абмежавацца адным выступленнем. Вырашылі паехаць з п'есай у недалёкае Міхалова. Быў там салідны дом культуры з добрай сцэнай. Але паміж Гарадком і Міхаловам не было ніякага дарожнага транспарту. Нанялі падводу. Усё было гатова. На жаль, адзін артыст таксама быў „гатовы". Выскачыў „на хвіліну" і вярнуўся вясёленькі. Аднак паехалі. У дарозе наш Ромусь правятрыўся і даваў надзею, што будзе не так дрэнна. Аднак у Міхалове, калі жанчыны заняліся парадкаваннем сцэны і прасаваннем, мужчыны выскачылі на піва. Якое пілі „піва", не цяжка здагадацца. Ромусь ледзь на нагах стаяў.

Зала была перапоўнена. Вестка аб нашым паспяховым выступленні ў Гарадку дайшла ўжо ў Міхалова. Але пакуль пачаўся спектакль, мы пасварыліся, сапсавалі сабе настрой, ну і мужчыны: ігралі страшна. Кампраматыцыя!

Даход з прадстаўлення быў вялікі, але сорам перад публікай яшчэ большы. Рашэнне дыктавала сітуацыя. Да далейшай працы не было ахвоты. Пасля гэтай паездкі я адчула сябе змучанай, апустошанай і абыякавай. Не мела сілы падняцца з гэтага ўпадку, хоць была перакананая, што хутка засумую па сцэне.

Пры ГП БГКТ узнік прыгожы звыш

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

З песняй у сэрцы

(Працяг са стар. 3)

манская. Разам з адзінаццаццю жанчынамі спяваюць два мужчыны — Ігнат Мамотка і Мікалай Чарвінскі. Арганізацыйным кіраўніком з'яўляецца Антаніна Дамброўская.

1979 год распачаўся ў райскай харавой групе падрыхтоўкай да хрысцін калектыву. А ўрачыстасць гэта адбылася 24 лютага 1979 года. На яе прыехалі прадстаўнікі культуры ваяводства, гміны і ГП БГКТ. Кумам быў дырэктар аддзела культуры ваяводскага ўпраўлення — Збігнеў Кыця, а кумою — інспектар да спраў культуры ГП БГКТ Людміла Васілюк. Традыцыйнай хрысціннай кашай былі шматлікія грашовыя і рэчавыя ўзнагароды. А вось некаторыя: 50 тысяч зл. уручыў кум, 2 тысячы злотых — дырэктар бельскага дома культуры і сучасную кухню — начальнік Бельскай гміны Іван Семянюк. Ахрысцілі калектыў „Згоднымі макамі".

На хрысціны прыехала таксама група сімфанічнага аркестра з Беластока з двумя салістамі, вакальны калектыў з бельскага ПГР і некалькі асоб з калектыву „Дубочкі" з Дубяжына. У іх выкананні адбыўся багаты канцэрт. З некалькімі песнямі выступілі таксама „Згодныя макі".

Шкада толькі, што гэты канцэрт не ўбачылі жыхары Райска, што быў ён запланаваны толькі для ўдзельнікаў хрысцін. А хрысцінную цырымонію вельмі дасканала намеснік дырэктара ваяводскага Дома культуры Казімір Дэркоўскі. Перад хрысцінамі ў доме культуры была адкрыта выстаўка беластоцкіх мастакоў.

М. Хмялеўскі

На фэстыне ў Мокрым. *Фота аўтара.*

Цікавая сустрэча

(Працяг са стар. 3)

— Чаго трэба ад Піліпа Саскага, дзед?

— Прыехаў прасіць на хрысціны ўнука. Усіх іншых тут ужо запрасіў.

Гэтая звестка, як гром з яснага неба, ударыла мяне. Я адразу засвяціўся, як койлаўскае сонца. Ужо ніяк не чакаў у такі фатальны дзень такой мілай навіны. І гэта ад каго? Ад гэтага старэнькага чалавека, пра якога беспадстаўна так брыдка падумаў. Мне стала страшэнна сорамна за сябе. Хто ж я яму: ні сват, ні брат, а ён, мілы дзед, праехаўшы такім бездарожжам кіламетраў дваццаць, ад самага рання мерзне, чакае мяне, каб абавязкова папрасіць і мяне на хрысціны ўнука. І я з таго ўсяго, улезшы па пуп у снег, артыстычна адвешваю дзеду нізенькі паклон і шчодрым жэстам правай рукі галантна (так мне здавалася) запрашаю дзеда ў хату.

(Працяг будзе)
Піліп Саскі

МЕЛЬНІК НАД БУГАМ І ТУРЫЗМ

Самым каштоўным багаццем Мельніка з'яўляецца натуральная прыгажосць яго краявідаў. Тут адкрыты мінеральныя воды, якія маюць лячэбныя якасці. Цэлае надбужанскае ўзбярэжжа з часам ператворыцца ў турыстычную жамчужыну. Ужо арганізаваліся байдарачныя паходы з Нямірава цераз Мельнік, Вульку Надбужанскую да Драгічына. У кожнай са спамянутых мясцовасцей турысты маглі падсілкавацца і знайсці месца на начлег у хаце. У самім Мельніку ў мінулым годзе была адкрыта пазычальня турысцкіх прылад. Сёлета будуць вызначаны надбужанскія шляхі для пешых вандровак з Драгічына ў Мельнік уздоўж ракі Буг. У будучыні ва ўсіх цікавейшых ваколіцах над Бугам будуць пабудаваны станіцы на 50 гастранамічных і начлежных месц. Ужо цяпер гасцей вітае мельніцкая прыгожа абсталяваная сталовая.

(яц)

60-асабовы хор. Гэты хор меў удзельнічаць у цэнтральным аглядзе мастацкай самадзейнасці нацыянальных меншасцей. Сакратар ГП БГКТ быў з нашай ваколіцы. Помніў аб нас. Прыехаў, каб запрасіць нас на агляд. Быў у нядауменні, даведаўшыся, што калектыву няма. Падгаварыў мяне арганізаваць трыо. Падказаў нават, каго ўзяць. І паехаць з іх калектывам. Так і было. Я і яшчэ дзве ўдзельніцы былога хору — прыроднае сапрана і такі ж альт — падрыхтавалі тры песні і паехалі на агляд. Адбыўся ён у Варшаве ў тэатры „Размаітасці". Канцэрт быў цудоўны. Розныя ўборы, песні на розных мовах, захопленая публіка. Канцэрт адбываўся амаль 5 гадзін. Увесь час у перапоўненай слухачамі зале. Наша трыо добра ўлілося ў беларускую частку.

Потым наша трыо выступала на мясцовых акадэміях. Былі і ў суседнім Страшаве на адкрыцці святліцы. Я з гэтай нагоды падрыхтавала спецыяльную праграму. Былі і прыпеўкі ў гонар мясцовых жыхароў. Мелі мы ўжо акардэаніста і канферанс'е. Стваралася досыць добрая група. Ішло нядрэнна. Пачалі ездзіць, хоць і не часта. Я была ў сваёй стыхіі.

Першы дзень вяселля

(Працяг са стар. 3)

кай" і гасцьмі, маршалкам і астатнімі. Спявалі і ў адрас маладой і бацькоў. Але вясельнай вуснай паэтычнай творчасцю будзем займацца асобна. Зараз вяртаемся да вясельнага абраду.

Падвыпіўшыя госці што нейкі час крычалі ў адрас маладых: „Гожка вудка, гожка, не бэндземы пілі. Попросімы панства млодых, жэбы послодзілі". Паўтаралі датуль, пакуль маладая пара не пацалуецца. Усім вяселлем кіраваў маршалак. Ён тут быў галавою. Ён запрашаў за сталы, ён прасіў на музыкі, ён склікаў на вячэру. Абед набліжаўся да канца. Маршалак, стукаючы сваёй булавой, якой з'яўляецца найчасцей апалонік або валок, у бэльку, абвяшчае: „Пане ойчэ, пані матко, благословіетэ нашым молодым погуляті!" Усе ўстаюць з-за сталоў і ідуць на музыкі. На музыкі ішлі і маладыя. Зараз гэта ўжо не трымаецца, але быў на Беласточчыне звычай, што маладая павінна была пратанцаваць хаця па хвіліне з кожным сватам. Было гэта развітанне з дзявоцтвам, з тымі, з якімі сябравала.

Музыкі працягваліся недзе да дзевятай-дзесятай гадзіны вечара. У хаце рыхтаваліся да вячэры. Накрывалі сталы. Маршалак ішоў клікаць на вячэру. У вячэру быў уплецены вельмі цікавы абрад так званага „перапівання" — дарэння падарункаў. Заклікае да яго маршалак словамі „Ласкавы наш пане ойчэ, пані матко, благословіетэ нашых молодых на пэрэпіване". Тады жанчыны пачынаюць песню:

Ой роды, роды, роды богаты,
Пэрэпівайтэ быдлом рогатым,
А вы, сусіедэ, хоть по ягняті,
Коб вона міела што в хліев загнаті,
А вы, сэстрычкі, хоть по тэлічці,
А вы, сватковіе, хоть по корові.

І пачынаецца перапіванне. Маршалак, стукаючы ў бэльку, выклікае па чарзе, пачынаючы ад бацькоў, тэкстам: „Пане ойчэ, пані матко, просім вас на півочко, на добрэ словэчко". Па чарзе падыходзяць да маладых, якія ўвесь час стаяць, і даюць ім рэчавыя падарункі або грошы. Маладыя ў сваю чаргу частуюць чаркай і цалуюцца. Пры гэтым часта паяўляюцца гумарыстычныя тэксты маршалка, накіраваныя ў адрас перапіваючых. Сваты ў сваю чаргу робяць фокусы маладым. Прыносяць зробленых за шматак лялькі, якія сімвалізуюць іх будучых дзяцей. Часамі ўнясуць парася або пеўня, якога напояць і пусцяць па сталах.

Першы дзень вяселля набліжаецца да канца. Пасля перапівання пачынаюць збірацца ў дарогу, да маладога. Недзе каля поўначы старшы сват маладой забірае пасцель маладой, бяруць маладую і ад'язджаюць. Ад'язджаюць госці маладога. Госці маладой прыедуць назаўтра. Прывязе іх старшы сват маладога, якога пакідаюць, каб было каму паказваць дарогу.

Янка Леанчук,
Міхась Шаховіч

Перасунулі саколку

(Працяг са стар. 1)

паўнення актаў абвінавачання. Е. Фарбач яшчэ раз стане перад судом.

*

За столікам для абвінавачаных стаяць **тры шафёры**, якія адным завадскім аўтобусам вазілі рабочых на работу і адвозілі іх дамоў, а пры гэтым наскубалі супольна ад прадпрыемства на сваю карысць амаль 30 тысяч злотых.

Кожны прафесіянальны шафёр абавязаны ўказаць праеханую адлегласць у спецыяльным дакуменце, які называецца **„Дарожнай картай"**. Кожны аўтамабіль мае сваю норму гаручага. Нормы ўстанаўліваюцца на сто кіламетраў.

Вось сакольскія шафёры прыдумалі, як ім здавалася, адмысловы спосаб на тое, каб не ехаць аўтобусам, значыць не расходваць гаручага, а мець кіламетры, на якія гаручае лічыцца. Проста так змайстравалі прывад (лінку), якія спалучае рухавік з лічыльнікам кіламетраў, каб можна было наганяць яго падручным невялічкім электрычным маторчыкам, падключаным да аўтамабільнага акумулятара.

Такім чынам адзін з іх, скажам, **С. Адлог „сэканоміў"** для сябе звыш **2 тысяч** літраў бензіна. Другі, скажам, **С. Залівайка,** бацька чацвярых дзяцей, шафёр са звыш 20-гадовым прафесіянальным стажам, накрыўці сабе каля 770 літраў бензіна і наймалодшы з іх, скажам, **З. Цепук,** паспеў нагнаць лічыльнік на 115 літраў лішняга гаручага.

*

Прадпрыемства „Спомаш" абсталявалася ў полі за Саколкай. Гарадскога транспарту тут няма. І таму трэба вазіць рабочых.

Цяжка проста паверыць у тое, што на працягу кароткага часу да нармальнай адлегласці ад цэнтра горада да прадпрыемства гэтыя шафёры дабавілі яшчэ **7675** кіламетраў і **ніхто** з кантрольнага апарату „Спомаш" не заўважыў, што іх прадпрыемства неяк адсунулася ад Саколкі недзе аж за Урал.

— Паглядзіце на лічыльнік! — гаварылі нібыта хітрыя шафёры. — У нас усё ў парадку.

І „парадак" гэты прадаўжаўся б яшчэ даўжэй, але Залівайка, пасварыўшыся са сваімі сябрамі, рашыў пакінуць „Спомаш" (ён цяпер працуе ў ПКСе), і „падказаў" сакольскай міліцыі, каб яна „зацікавілася" спомашаўскім аўтобусам.

*

Суд засудзіў:

С. Адлога на 1 год і 6 месяцаў зняволення і 30 тысяч злотых кары;

С. Залівайку на 1 год і 4 месяцы зняволення і 18 тысяч злотых кары;

З. Цепука на год зняволення і 10 тысяч злотых кары.

Суд засудзіў зварот для прадпрыемства поўнай вартасці зрабаванага гаручага і зварот судовых коштаў.

Суд усім ім „завесіў" выкананне прыгавору на чатыры гады.

Вось як сабе **накруцілі** шафёры з сакольскага „Спомашу". С. Адлог, яшчэ зусім малады чалавек, чуць не плача.

— Гэта мне будзе ўсё разам каштаваць амаль 60 тысяч злотых! — кажа ён. — Як жонка перажыве ўсё гэта?! Яна ж такая нервовая...

Віктар Рудчык

Аўгалоскі

БОЛЬШ ЦАНІЦЬ СВАЁ

У чэрвені мінулага года на старонках „Нівы" дзядзька Квас пачаў дыскусію над цяперашняй паэзіяй некаторых беларускіх паэтаў-белавежцаў. Прычынай выступлення дзядзькі Кваса было тое, што яны пішуць не трымаючыся рыфмы ані рытму і незразумела для народу.

Я не паэт, ані нават не літаратуразнаўца і таму не думаў умешвацца ў справы паэзіі. Прыглядаўся, як кажуць, здалёку, бо і жыву далёка і ані дзядзькі Кваса, ані каго іншага з крытыкаваных ім паэтаў не ведаю. Закрануў мяне ход дыскусіі.

З аднаго боку — праўда дзядзькі Кваса; з другога — яго крытыка, па-мойму, завострая. І маладыя паэты могуць чуць жаль да яго, што яшчэ не паспелі як трэба ўзняцца да лёту, як ім дзядзька Квас пачаў падразаць крылы.

Гэтая, як кажа дзядзька Квас, „цяперашняя" плынь у паэзіі наогул не вельмі то яна такая цяперашняя, можа толькі цяперашняя ў беларускай паэзіі. Праўда, што гэтая паэзія не мае ані рытму, ані рыфмы, да чаго мы прывыклі, не ўсе яе разумеюць, але гэта не значыць, што яна не мае сваёй вартасці, што яна непатрэбная. Прыгажосць у разнавіднасці. І наша паэзія на гэтым нічога не траціць, а ўзбагачаецца. Дзядзьку Квасу такая паэзія не падабаецца, але сам прызнае, што горнуцца да яе лішэйшыя і лішэйшыя. Чаму ж тады пазбаўляць іх такой паэзіі на сваёй мове?

Не ўсе яе разумеюць, гэта праўда. Але таксама не ўсе разумеюць ігру ў шахматы або чарцёжныя планы, і гэта не значыць, што шахматы або чарцёжныя планы непатрэбныя. З гэтага мой вывад: хто любіць іграць у шахматы, няхай сабе іграе, хто любіць займацца паэзіяй у яе цяперашняй плыні, няхай займаецца. Няма ў гэтым нічога дрэннага.

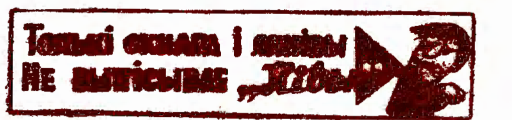
Аднак не гэта прымусіла мяне таксама ўзяць голас у дыскусіі над паэзіяй. Выклікала гэта карэспандэнцыя М. Панфілюка ў 8 нумары „Нівы" пад загалоўкам „Паэзіі не навучышся, калі яе ў галаве няма".

З гэтай карэспандэнцыі выглядае, што дыскусію над паэзіяй дзядзькі Кваса М. Панфілюк зразумеў як паход супраць цяперашніх беларускіх паэтаў-белавежцаў. І як любіцель паэзіі класікі з цяжкіх гармат пачаў валіць па белавежцах, спасылаючыся на паэтаў-класікаў. Пры гэтым ніводнага аўтарытэту не знайшоў сярод беларускіх паэтаў-класікаў. Выглядае, што грам. Панфілюк не знае сваёй паэзіі ці лічыць яе неаўтарытэтнай. А шкада. Варта было б грам. Панфілюку пазнаць і сваіх класікаў, як Купалу, Коласа, Максіма Багдановіча і другіх. Яны не выйшлі з палацаў, не бралі ўдзелу ў палацовых розыгрышах, не нудзіліся ад нястачы занятакаў, а выйшлі з рабочага люду, зрадніліся з працай і цудоўным спосабам апісалі жыццё народа і прыроду краю.

Цяпер хоць бы на старонках „Нівы" Аляксандр Баршчэўскі разглядае паэму Якуба Коласа „Сымон-Музыка". Як памастацку там намалявана беларуская прырода, доля моладзі, таленту ў нашым народзе, які, не маючы магчымасці развіцця пры царызме, марнаваўся. Помню, калісьці ў маладосці вечарамі выхаваўца ў інтэрнаце чытаў нам, падлёткам, гэтую паэму. Слухаючы апісанне долі Сымонкі, некаторыя мае сябры плакалі. Так на іх падзейнічалі прадстаўленыя паэтам вобразы чалавечай долі. Не спаткаў я гэтага ні разу пры чытанні твораў класікаў, адзначаных Панфілюком.

Словам, пісаць карэспандэнцыі — добрая рэч. Але не варта імі крыўдзіць другіх. І варта больш цаніць сваё, блізкае і роднае.

В. Станулевіч,
Ольштын

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

MARYLA RODOWICZ

ФОТА ПА ЗАКАЗУ

Заказвала
Гражына Енслаў са Стачка.

Кансультацыя ЮРЫСТА

ПЫТАННЕ: П. зняў кватэру ў аднасямейным доме Ф. на тры гады і заплаціў яму за ўвесь час наперад. Праз год Ф. прадаў дом С. Пакупнік дзянансіраваў умову найму і самавольна перастравіў мэблю П. з пакою на кухню. Свае паводзіны ён тлумачыць тым, што прадавец абяцаў яму, што кватарант апарожніць кватэру на кожнае патрабаванне. Ці паводзіны С. можна прызнаць згоднымі з законам і што рабіць П. у даным выпадку?

АДКАЗ: У ніякім выпадку пакупнік дома С. не меў права без згоды кватаранта П. перастаўляць яго мэблю і займаць пакой. Ніякага значэння не мае абяцанне былога ўласніка дома Ф., што кватарант звольніць кватэру або яго частку на патрабаванне пакупніка. Калі кватарант падасць у суд патрабаванне, каб яму вярнулі пакой, ён, безумоўна, справу выйграе. Аднак гэта будзе толькі часовае вырашэнне справы. Справа ў тым, ці набыўца мае права законнай дарогай дамагацца высялення кватаранта, а калі так, то што будзе з заплачанай наперад кватэрнай платай? Калі ўмова найму была заключана ў пісьмовай форме з азначанай датай яе заключэння, то пакупнік не зможа дэнансіраваць у часе, на які яна заключана. Калі ўмова была заключана ў вуснай форме, пакупнік можа яе дэнансіраваць і патрабаваць ад папярэдняга ўласніка Ф. звароту кватэрнай платы за час, у якім ён не карыстаўся кватэрай.

Сардэчныя тайны

Дарагое Сэрцайка, скажы, як мне паступіць, бо перажываю, а вырашыць сама не магу. Была я ў сяброўкі на вяселлі. І там пазнаёмілася з Грышам. Ён мне вельмі спадабаўся. Увесь час гулялі разам. І відаць было, што я яму падабаюся. Ён прыстойны, але найбольш мне спадабаліся яго паводзіны. Ён такі культурны, ветлівы. Не п'е замнога. Я была шчаслівая, што пазнаёмілася з такім хлопцам. І можа ўсё было б добра, каб не тое, што мы не з адной мясцовасці. Калі скончылася вяселле, Грыша мяне правёў на цягнік і мы дагаварыліся, што праз два тыдні я прыеду да сяброўкі. І ён туды прыедзе. Я вярнулася дамоў і ўвесь час думала пра яго. Чакала дня, калі паеду. А тут нічога з паездкі не выйшла. Завеяла дарогі, і даехаць я не змагла. Цяпер мучыць мяне сумленне, што не стрымала слова. Думаю напісаць (адрас яго маю), але ці выпадае першай? І так восьдні ідуць, а я не маю спакою. Што рабіць? Парай, Сэрцайка.

Ірка з С.

Ірка! Напішы Грышу пісьмо і выясні ўсё. Не па тваёй жа віне не дайшло да спаткання. Многім пакрыўджваліся планы праз гэтыя завеі. Толькі паведамі. А што ты першая напішаш ліст — нічога. І што далёка жыве, таксама не перашкаджае. Калі хлопцу дзяўчына падабаецца, дык, як кажуць, і ў пекле яе знойдзе.

Сэрцайка

ВЕР-НЕ-ВЕР

Снілася мне, што хаджу я па лесе і збіраю грыбы. Назбірала розных грыбоў, а на канец знайшла тры баравікі. Калі вярнулася дамоў, убачыла, што прыехала сястра (яна нядаўна памерла). Прывезла яна з сабой прыгожыя белыя гваздзікі, якія паставіла на крэдэнсе. Сястра сказала, што ведае, дзе ёсць многа грыбоў, бо з братам хадзілі і ад раніцы знайшлі чатыры баравікі і 2 тузы. І кажа, што там не толькі растуць тузы, але і нулі. І што нулі добра дадаваць, бо заўсёды будзе раўняцца нулю. Я ўжо збіралася з ёю ісці, але пісьманосец прынёс тэлеграму, якую яна паслала цётцы. Усе былі здзіўлены, што тэлеграму пісьманосец прынёс назад. Сястра ўголас прачытала тэлеграму, але што там было напісана, не памятаю. Цешыліся мы і сястра, што будзе файна, весела, што яна ўжо астанецца ў нас дома назаўсёды.

Ірка

Сніцца мне, што я ў белай сукенцы сяджу на крэсле, а мама мне расчэсвае валасы. Разгадай, каханы Астроне, мой сон. Мне 19 год.

Вера з Белавежы

Ірка! Сон крыху з серыі фантастычных, але абазначае для цябе нейкае каханне, звязанае з небяспекай. Думаю, што з яго нічога не выйдзе.

Вера з Белавежы! Сон абазначае для цябе нейкую прыемнасць з боку маці. Можа нейкі каштоўны падарунак.

Астрон

Этнаграфічнае акенца

Вёска Шашылы Боцькаўскай гміны. *Фота М. Шаховіча.*

Куток практычных ведаў

ЗДАРОЎЕ Ў НАГАХ

Нездарма ў апошні час дактары прыйшлі да вываду: стан тваіх ног сведчыць аб тваім здароўі. Хто не меў стомленых ног, балючых ног, той гэтага не зразумее. І часта, асабліва ў маладыя гады, недаацэньваем мы значэння стану сваіх ног у агульным самаадчуванні арганізму — носім туфлі або занадта цесныя, або на занадта высокім абцасе, або наогул нязручныя. А пасля, на старасць, наракаем і не можам надзецьмаднейшы туфель нават у свята.

Добрыя, выгодныя туфлі старайцеся апранаць і на баль, і ў тэатр, а не толькі на экскурсію, ці на работу. Яны будуць падставай вашага цудоўнага настрою і самаадчування.

Не значыць гэта, што павінны яны быць брыдкія і нямодныя. На сённяшнім здымку мы прадстаўляем вам цэлую серыю практычнага і моднага абутку на лета. Ёсць такія ў магазінах.

Сяброўка

ТАЙНЫ ДРУГОЙ СУСВЕТНАЙ ВАЙНЫ

Шэф першы заўважыў у люстэрку яе шырока раскрытыя вочы і жах на твары.

— О, пані дырэктар прачнулася ўжо і глядзіць са здзіўленнем, што мы ўсё яшчэ едзем, — сказаў ён па-руску.

— Паспеем у самы раз, — сказаў, усміхнуўшыся, Гольдэр. — Не ведаю, як будзе з Ленінградам, а Масква вы абавязкова ўбачыце.

— Гадзіну таму назад вы хацелі паехаць у Маскву. Мы робім усё, каб ваша жаданне здзейснілася і як мага хутчэй, — перапыніў яго з ветлівай усмешкай Эрых.

— Ціха! — асадзіў іх уладарным тонам камандзіра „Бломбе". — Паліна Аркадзьеўна Кульжэнка, паводле загаду вышэйшых органаў Савецкай улады, вы арыштаваны.

Кульжэнка закрыла твар рукамі. Яна зразумела, што стала ахвярай ласнай памылкі. Цяпер партызаны завязуць яе ў лясную глухмень, зачытаюць прыгавор ваеннага суда, і справе канец. Ніхто ўжо ніколі больш не ўбачыць Паліны Аркадзьеўны Кульжэнка, а яе магіла застанецца невядомай у лясным гушчары.

„Што рабіць?" — ліхаманкава думала яна. „Уцякаць", — з'явілася нечаканая думка. „Але як? Не ўдасца!" — падказаў голас розуму. „Заб'юць або параняць, і буду паміраць на гэтым бязлюдзі марудная смерцю", — яе зноў агарнуў страх.

Так яна сядзела ў задуменні, не маючы сілы варухнуцца, пакуль зноў не пачула голас „Бломбе".

— Паліна Аркадзьеўна Кульжэнка, вы знаходзіцеся ў руках афіцэраў савецкай разведкі і па закону будзеце адказваць перад судом за здраду Радзіме.

— Па якому закону? — першы раз крыкнула яна па-руску. — Вы не маеце права!

— Не, мы маем права, — спакойна адказаў ён. — Мы выконваем даручэнне савецкіх улад, а вы з'яўляецеся савецкай грамадзянкай.

— Зразумейце, я не магла зрабіць інакш, — прашаптала яна слабым голасам. — Яны пагражалі, што заб'юць мяне, адправяць у канцлагер, калі я не згаджуся. А я, няшчасная, згадзілася. Але толькі так, для выгляду! — нечакана закрычала яна. Яна ўвайшла ўваходзіла ў ролю.

— Я дзейнічала на шкоду немцам, была звязана з разведкай у Маскве. Вы партызаны і нічога пра гэта не ведаеце. Вы не можаце мяне так проста асудзіць, іншая справа працэс у Маскве. Там наогул не дайшло б да працэсу, — хуценька паправілася яна. — Адпусціце мяне, я выратоўваю помнікі, аказваю неацэнныя паслугі. Праверце, і цяпер я пачну супрацоўнічаць з вамі.

Яна адкінулася на спінку сядзення, па-майстэрску разыгрываючы камедыю. Яна, здавалася, сама гатова была паверыць у свае сілы. Яна напружана чакала, што ёй паверать і павернуць, каб адвезці яе назад, у Кіеў. Аднак яна памылялася.

— Мы выконваем загад і не можа быць гутаркі аб якім-небудзь самавольным змяненні рашэння, — азваўся „Бломбе".

— Ваша жаданне і на гэты раз споўніцца, — іранічна зазначыў „Гольдэр". — Мы з поўным камфортам даставім вас у Маскву. І працэсік вам наладзяць, як піць даць.

— Папярэджваю вас, што пры сустрэчы з немцамі вы павінны захоўваць спакой. Кожная ваша спроба справакаваць нас і нават самы нязначны знак скончыцца для вас трагічна, — дадаў „Бломбе".

Ён папярэдзіў яе своечасова. Злева ад дарогі замільгацелі нейкія пабудовы. Гэта была невялікая вёсачка, праўільней, хутар, у некалькі хат.

Перш чым паказаліся першыя дамы, яны збавілі хуткасць, зашпілілі скураныя плашчы і надзелі каскі. „Бломбе" шматзначна паглядзеў на Кульжэнка.

Здалёк былі бачны шлагбаум і вартавы. Побач знаходзілася драўляная будка і масіўны бетонны бліндаж. Пад'язджаючы, яны заўважылі, што на плошчы размясцілася рота ўкраінскіх фашыстаў з вафен-СС. Было сотні дзве салдат. Некаторыя прагульваліся паміж агароджамі. Ля шашы стаяла некалькі грузавікоў. Па ўсім было бачна, што гэта карная экспедыцыя, якую немцы накіравалі выбіваць абавязковыя пастаўкі або паракідвалі ў іншы раён.

Усё гэта яшчэ заўважылі на працягу некалькіх напружаных секунд, калі затрымаліся на пераездзе. Шафёр высунуў галаву і выкрыкнуў па-нямецку вартавому:

— Гэй ты, чаго вытрашчыўся! Адчыняй!

І, бачачы, што салдат з цяжкасцю старается яго зразумець, ён крыкнуў па-руску з наўмысна нямецкім акцэнтам:

— Адчыняй! Разумееш? Хутчэй, хутчэй!

Вартавы падбег да шлагбаума і адпусціў шнурок.

Кульжэнка ў глыбіні душы не магла не захапляцца гэтымі людзьмі, якія выкралі яе з цэнтра акупіраванага Кіева і па-майстэрску ігралі сваю ролю. Гэтыя афіцэры, напэўна, былі асамі разведкі. Машына рванулася з месца. Ад'ехаўшы крыху, шафёр даў газу.

— Пранесла, — сказаў „Бломбе".

(Працяг будзе)

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

ТРЫБУНА чытачоў

У БЕЛЬСКУ

Раённы агляд савецкай песні адбыўся ў Бельску, у Доме культуры. Удзел прынялі: Беларускі агульнаадукацыйны ліцэй імя Тарашкевіча, агульнаадукацыйны ліцэй імя Касцюшкі, медыцынскі ліцэй, група сельскагаспадарчых школ і Дом культуры ў Бельску. Разам 40 асоб. Агляд праходзіў у дзвюх катэгорыях — салістаў і груп. Першае месца сярод салістаў заняў Андрэй Длужэўскі, другое — Зофія Данільчук, трэцяе — Данута Раманюк. Калектыўнае I месца было прызнана групе „Ютшэнка“, а другое — групе „Прыгода“.

М. Матвеюк

ШТО З ГАЗАМ?

Калісьці было так: калі газ у бутлі выгарыць, то заказвалі па тэлефону ў газоўні новую бутлю і яго хутка прывозілі. Цяпер пастаўка газу ў бутлях зусім сапсавалася. Трэба вельмі доўга чакаць, месяц, два, а нават тры.

Вось на гэта прыклад. 9 снежня 1978 года Кацярына М., пражываючая ў Бельску на вул. Дзяржынскага 2, заказала па тэлефону ў газоўні новы газ. Ёй адказалі, што запісалі ў чаргу і газ будзе прывезены не раней, як праз паўтара месяца. І вось 23 студзеня, пасля паўтарамесячнага тэрміну, яна ізноў дамагаецца запатрабаванага газу. Газоўня ёй адказвае, што не прывязуць газу, бо выцягнулася чарга. Сказалі пачакаць яшчэ тры тыдні. Цяпер яны ліквідуюць залегласць яшчэ за лістапад мінулага года.

Такім чынам, так разважаючы, нельга верыць у ніякія гарантыі, што калісьці газ даставіцца і колькі яшчэ трэба будзе яго чакаць. Людзі пацікуміж сабой раяцца: „Хочаш дастаць цяпер газ? Як не дасі 300 злотых у кішэнь, то не чакай“. А можа гэта праўда?

М С

КНАРАЗЫ

Даўно-даўно быў на Падляшшы,
Не ехаў з Бельска ў Беласток,
Праз Кнаразы даўно праходзіў,
Родны даўно бачыў куток.

І вось ў мінулым годзе ўвосень,
У восень самую глыбоку,
Калі лістопад трос зямлёю,
Я быў службова ў Беластоку.

Наладзіў справу, з якой прыбыў
Там зараз ў раннія гадзіны,
А пасля сеў да пэкаэсу
Ну, і паехаў да радзіны.

Час хутка плыў мне ў аўтабусе,
Як бач знакомы і лясочак
І вёска Храбалы направа,
А да прыпынка стуль кусочак.

Машына стрымалась, я выйшаў,
Разгледнуўся направа, лева,
Звярнуў з шашы, далей гасцінцам
Пайшоў да вёсачкі Рыпнева.

Ў дарозе не спаткаў нічога —
Ні самаходаў, ні вазоў,
Так сам праз цэлы час памалу
З прыпынка йшоў да Кназароў.

З канца налева мураванка,
Даўней яе там не было.
Кнаразы, відна, разрасліся,
Даўжэйша робіцца сяло.

Будуюць хаты мураваны,
Зусім, як ў горадзе, дама,
Старэнькіх хатак пад саломай
У Кнаразах ужо няма.

Культурна людзі хочуць жыці,
Да працы не шкадуюць рук,
Кравэнжнікаў нарыхтавалі,
Відна, рабіці будуць брук.

Іцюў праз вёску, разглядаўся,
Людзей знакомых спатыкаў,
Як многа там цяпер змянілась,
І я не ўсё распазнаваў.

Адно што толькі не змянілась —
Дарога у канцы сяла,
Была і ёсць на ёй калужа
Там перад хатай Васіля,

Якая добра памятае,
Яшчэ жалезныя вазы,
Што страглі ў ёй па самы восі,
Як ехалі праз Кнаразы.

Праз яе — ганьбу на сябе
Сяло сцягнуці можа,
А не прыстоіць Кнаразам,
Бо вёска то прыгожа!

В. Д.

ВОСЬ ГЭТА БЫЛА БАРАЦЬБА!

У ДАПАМОГУ ЧЫГУНАЧНІКАМ

На тэрыторыі Чаромхаўскай гміны найгорш справа са снегам прадстаўлялася на чыгуначнай лініі Чаромха-Бельск. На адрэзку Падбелле-Грыгораўцы было столькі снегу, што поезд нельга было выцягнуць нават трыма паравозамі. Толькі дзякуючы самаахвярнай працы ўсіх навакольных вёсак і бельскіх прадпрыемстваў быў ачышчаны ўвесь гэты адрэзак рэек.

На самой чаромхаўскай станцыі дапамаглі чыгуначнікам працаўнікі гайнаўскіх прадпрыемстваў. Некалькі дзён яны ваявалі тут з зімой. **(ус)**

БАРАЦЬБА СА СТЫХІЯЙ

У Дубіцкай гміне быў арганізаваны вялікі грамадскі пачын — ачышчэнне ад снегу галоўных дарог. Жыхары Дубіч Царкоўных прачышчалі каля сваёй вёскі адрэзак шашы з Гайнаўкі ў Кляшчэлі і разгарнулі найбольшыя горбы снегу. Ініцыятарамі тут былі солтыс вёскі Рыгор Хамічук і працаўнік гміны Іван Леўчук. Немагчыма прамінуць удзелу нашых трактарыстаў з мясцовага СКР, якія першыя выйшлі на працу. Многа ініцыятывы і адданасці праявілі кіраўнік Аляксандр Янчук, а таксама яго намеснік Мікалай Старасельнік.

З ТАФІЛАЎЦАЎ І ГРАБАЎЦА

Жыхары вёскі прачысцілі дарогу з Тафілаўцаў у Дубічы Царкоўныя. А дарога гэта была так завеяна, што ніякім спосабам нельга было па ёй ехаць. Людзі так яе ачысцілі, што свабодна праехаў нават трактар. За самаахвярную працу і ініцыятыву трэба падзякаваць солтысу Ул. Хіліманюку.

Таксама жыхары вёскі Грабавец не спалі і з абодвух канцоў сваёй вёскі прачысцілі дарогу да шашы. Солтыс Рыгор Рута быў ініцыятарам гэтага чыну.

Над усімі гэтымі працамі наглядаў начальнік гміны Мікалай Чыквін і яму належацца найбольшыя словы падзякі.

М. Панфілюк

ЯКАЯ ВАЖНЕЙШАЯ?

Зіма была суровая і многа дарог было непраездных. Доўгі час быў цалкам паралізаваны рух на шашы Гайнаўка Кляшчэлі, а вось шаша Бельск-Кляшчэлі была праездная. Гэтую дарогу старанна даглядаў Раён публічных дарог у Бельску. Там ішлі бульдозеры, транспарт.

І тут пытанне: ці аж настолькі важнейшая гэта дарога ад першай — з Гайнаўкі ў Кляшчэлі? Па гэтай дарозе ляжаць толькі дзве вёсачкі — Малінікі і Сухавольцы, а дарога з Гайнаўкі ў Кляшчэлі спалучае дзве гміны і горад Гайнаўку. Да Дубіч Царкоўных не змаглі даехаць працаўнікі гміны, настаўнікі, працаўнікі банка СОП, а таксама хуткая дапамога, не гаворачы пра школьнікаў сярэдніх школ. Таксама была адклікана скупка жывёлы на дубіцкім спэндзе, малако не маглі забраць з тых вёсак, дзе ёсць злеўні. І ўсё гэта па дарозе Гайнаўка-Кляшчэлі. Гміна ў Дубічах сігналізавала аб цяжкім становішчы на гэтай дарозе, ды адказ з Раёна публічных дарог быў больш-менш такі: рабіце як хочаце. Людзі не разумеюць такога адказу і не хочуць, каб гэта паўтаралася.

М. Панфілюк

НА ЛЫЖАХ ДА ПРАЦЫ

Нам — чыгуначнікам трэба было ў апошнюю зіму безупынна чысціць рэйкі і стрэлкі, каб хоць нейкі поезд прапусціць у Беласток, Гайнаўку ці Седльцы. Найбольшы клопат быў тым аднак, хто даязджае ў Чаромху на працу з далейшых вёсак: Апака, Зубачы, Пагулянка ці Дашы. Гэта каля 7-8 кіламетраў. Аднак знайшліся хлопцы „з галавою“. Не адзін раз, гледзячы ў акно зранку, бачыў, як мой сябра Людвік Чэрмак з Пагулянкі шпарыў да працы на лыжах, быццам сапраўдны спартсмен. Нядрэнны спосаб прыдумаў.

(ус)

З СЯРГЕЕМ ДРОЗДАМ

Часта мы пішам аб недахопах у працы ПКС. Так было і ў апошнюю зіму — суровую, цяжкую. Былі вялікія клопаты з даездамі. Ды знайшліся людзі, якія памагалі іншым, як маглі. Напрыклад, у Нараўцы. Такім дапаможнікам быў стары аўтобус маркі „Сан“. Шафёр яго Сяргей Дрозд праз снег ехаў штодзённа з Нараўкі ў Гайнаўку і назад. Вучні сярэдніх школ даязджалі на ўрокі, а працаўнікі на працу. Калі зусім засыпала дарогу з Дубін у Навасады, Сяргей Дрозд давозіў людзей з Нараўкі ў Навасады і прывозіў назад. Усім паведамляў аб сваіх ад'ездах. Дапамагаў яму ў гэтай працы другі шафёр В. Лукша, які ездзіў „Ельчам“. Шчырая падзяка належыцца такім шафёрам.

А. З.

З ОРЛІ

Каб ачысціць дарогу з Орлі ў Бельск, выйшлі сяляне навакольных сёл і машыны з Бельска. Чыгуначную дарогу з Бельска ў Чаромху чысцілі працаўнікі чыгункі і жыхары навакольных сёл. З прадпрыемстваў горада Бельска таксама стала да працы 800 чалавек. Дарогі былі ачышчаны.

Іван Кірызюк

НА ДАПАМОГУ СЯБРАМ

Хоць з пачаткам сакавіка пачала набліжацца вясна, звярам і птушкам надалей патрэбная была апека чалавека. Добра аб гэтым ведалі вучні школы ў Грабаўцы, Дубіцкай гміны. Яны не забылі пра сваіх сяброў. Сабралі з сваіх сядзіб 150 кг збожжа і 60 кг прапашных на падкормку сваіх лясных і палявых сяброў. Усе кармушкі запоўнілі ежай.

М. Панфілюк

Дзмітры Слізень, Калабжэг. Дарагія ў рэдакцыі, я з прыкрасцю хачу вам сказаць, што да сённяшняга дня не атрымаў я 2 нумара тыднёвіка „Ніва“. Зарэкламаваў на пошце і ў аддзеле РСВ у Калабжэгу. Адказ быў: няма, прапала. Ці так быць можа? Гэта ўжо трэці такі выпадак з маёй падпіскай. Звярнуўся я ў РСВ у Беластоку, на вул. Ліпоўу 32а, спасылаючыся на іх L. dz. KE-6500/46/79 z dn. 17.01.1979 (маё пісьмо ад 25.І.1979 г.), як дагэтуль таксама нічога. У першых двух выпадках з Беластока мне прыслалі, таму веру, што і ў гэтым трэцім выпадку прышлюць. Учора, 14 лютага атрымаў ужо 6 нумар „Нівы“ і ўжо сёння раніцай дачытаў яго. Па-мойму, тыднёвік гэты вельмі разнародны і багаты цікавым зместам. У 6 нумары я звярнуў увагу на калонку „Наша пошта“ і з увагай яе прачытаў. Аказваецца, не толькі ў Калабжэгу здараюцца такія непрыемныя выпадкі з даручэннем „Нівы“. Я ўзяў пад увагу ваш адказ у „Нашай пошце“ і таму сігналізую вам уласныя клопаты.

У 6 нумары зацікавіў мяне адказ М. Панфілюка Тамашу Кірылаву з Легніцы на яго ліст. Хацеў бы прачытаць той ліст, але ён, на жаль, ёсць у 2 нумары „Нівы“, якога мне не даручылі.

У перыяд майго выпісвання „Нівы“, яна памагла мне пазнаёміцца крыху з карэспандэнтамі „Нівы“. Не ведаю, як хто, але ў мяне шмат павaжання для „Палоскі Дзядзькі Кваса“. У апошні час сустрэла яго вялікае няшчасце — трагічная смерць сына. Сардэчныя словы спачування і жалю за вашым парэдніцтвам складаю яму, перадайце іх.

Ад рэд. Нам удалося з нашых рэдакцыйных запасаў выслаць нашаму далёкаму чытачу 2 нумар „Нівы“. Вельмі рады такім лістам.

Ананімны чытач з Чаромхаўскай гміны, які прыслаў скаргу на адзін клуб. Мы перадалі ваша пісьмо нашаму чаромхаўскаму карэспандэнту, каб праверыў факты (бо вы ж выступілі ананімна) і напісаў нам. Дзякуем за сігналы аб розных непажаданых справах нашага жыцця.

В.В. На жаль, вашага „Стиха о собаке“ не надрукуем. Пішыце па-беларуску.

Валя Янцэвіч. Брава за верш! Ужо пайшоў у друк. А чаму ж вы замоўклі як карэспандэнт наш, Валя? Пачніце зноў, хоць рэдка, але дасылаць свае матэрыялы.

4 сакавіка каля 14 гадзіны на станцыі ПКП у Беластоку здарыўся трагічны выпадак. У недазволеным і асабліва небяспечным месцы праходзіў чалавек, жыхар Беластока. Папаў пад колы едучага паравоза і загінуў на месцы.

У Гайнаўцы

Такога зацікаўлення савецкай песняй, як на апошнім аглядзе ў Гайнаўцы, даўно не было. Зала дома культуры „Ляснік“ на гадзіну перад канцэртам была запоўнена. Адкрыў канцэрт старшыня гарадскога праўлення ТППР у Гайнаўцы.

Удзел прыняло 15 саліставў і пяць груп. Акампаніраваў выступаючым калектыў Раманоўскага, а вёў агляд Збышка Верас.

Песні спяваліся больш як дзве гадзіны і ўсім вельмі падабаліся. Першае месца ў групе саліставў заняла Галіна Самайлюк, другое месца — Аліна Юшкевіч і трэцяе — Аліцыя Назарук. Калектыўнае першае месца было прызнана „Свярчкам“.

Э. Вайсковіч

У АДКАЗ НА НАШУ КРЫТЫКУ

Да публікацыі „ДЗЕ ПАДЗЕЛІСЯ КАЛОШЫ?“. „Ніва“ № 1 (1193) ад 7.I.79.

Адказвае: WOJEWÓDZKIE PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLU WEWNĘTRZNEGO W BIAŁYMSTOKU.

W odpowiedzi na notatkę prasową „Gdzie podziały się kalosze?” informujemy, iż obuwie gumowe m.in. kalosze są artykułem centralnie rozdzielanym.

Nasze zapotrzebowanie na II półrocze 1978 r. wynosiło 65,0 tys. par kaloszy, otrzymaliśmy przydział na 4,8 tys. par kaloszy, tj. 7,3% (na trzy woj. białostockie, łomżyńskie i suwalskie).

W roku bieżącym na I półrocze woj. białostockie otrzymało przydział 1,0 tys. par kaloszy.

W takiej sytuacji na pewno występują trudności z zakupem tego asortymentu obuwia.

Ponieważ kalosze są produkowane przez jeden zakład, nie ma możliwości dodatkowych zakupów w celu poprawy zaopatrzenia.

Jednocześnie informujemy, że generalnie zaopatrzenie w zakresie kaloszy prowadzi Woj. Związek Sp-ni Rolniczych „Samopomoc Chłopska”.

Główny Specjalista
Barbara Bakun

Да публікацыі „ХАЦЕЛІ ЛЕПШ — ВЫЙШЛА ГОРШ“, „Ніва“ № 51 (1190) ад 17.XII.78 і „АДГАЛОСКІ. НЕ ЛЕПШ, А ГОРШ“ № 3 (1195) ад 21.I.79 г.

Адказвае: PRZEDSIĘBIORSTWO PAŃSTWOWEJ KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ ODDZIAŁ W BIAŁYMSTOKU.

W sprawie nieregularnego kursowania autobusów na trasie Hajnówka—Trześcianka p. Ogrodniki, Oddział Osobowy PKS w Białymstoku wyjaśnia, że przyczyną występujących zakłóceń jest brak sprawnych technicznie autobusów i kierowców. Trudności w utrzymaniu taboru w pełnej sprawności technicznej wynikają z braku części zamiennych, oraz akumulatorów i ogumienia.

Być może występowały przypadki nieobsłużenia kursów z winy obsługi, ale ponieważ w w/w notatkach prasowych brak jest konkretnych dat i godzin, w których miały miejsce niesprawności, Oddział nie może przeprowadzić postępowania wyjaśniającego w tej sprawie i ewentualnie zastosować wobec winnych wnioski służbowe. W przyszłości prosimy podawać konkretne dane.

Przedłużenie kursowania autobusu z Ogrodnik do Trześcianki nastąpiło na wniosek mieszkańców wsi Ogrodniki w celu ułatwienia im dojazdu do B-stoku.

Mimo występujących trudności Oddział zapewnia, że dołoży starań, aby nastąpiła poprawa w kursowaniu autobusów na trasie Hajnówka—Trześcianka.

Za kłopoty w korzystaniu z naszych usług — przepraszamy.

Z-ca Dyrektora d/s Przewozów
Oddziału Osobowego PKS w Białymstoku
Ryszard Lider

Да публікацыі „І ВАЗЬМІ ТУТ РАЗБЯРЫСЯ“ „Ніва“ № 3 (1195) ад 21.I.79 г.

Адказвае: MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE W BIAŁYMSTOKU.

Z dużym zainteresowaniem czytaliśmy zamieszczony felieton, który zawiera obiektywne spojrzenie starszego człowieka na to, co go otacza, a szczególnie na to, co ma związek z komunikacją na terenie Białegostoku.

Wielokrotnie zabiegaliśmy o interwencję ze strony prasy o piętnowanie takich negatywnych zjawisk, występujących w komunikacji, jak wzajemne przekazywanie skasowanych biletów przez osoby wysiadające z autobusów tym, którzy wsiadają, lub jazda bez biletu.

Posiadanie bieletu za przejazd jest podstawowym obowiązkiem każdego pasażera bez względu na rodzaj komunikacji. Po to, żeby usprawnić przewozy w warunkach komunikacji miejskiej, wprowadzona została w szerokim zakresie samoobsługa. Jak dużo jest jeszcze osób nieuczciwych ze strony pasażerów, niech będą dowodem spostrzeżenia autora felietonu. Pomimo tego, że od miesiąca czerwca 1978 r. zostały podniesione opłaty karne za jazdę bez biletu w autobusach komunikacji miejskiej z 50 zł do 200 zł., nie zmniejszyła się liczba osób, które jadą bez biletów lub posiadanych biletów nie kasują.

Ze swej strony stosujemy różne środki profilaktyczno-wychowawcze, ażeby przeciwdziałać tym negatywnym ze społecznego punktu widzenia przypadkom.

Może ta krótka odpowiedź na zamieszczony felieton, przekona autora, że decydując się na skasowanie biletu za przejazd błędu nie popełnił. Być może był jedynym uczciwym pasażerem w autobusie.

Z-ca Dyrektora
d/s Technicznych
inż. Jan Borowski

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

КОЦІКІ

На чарговым прыпынку ў аўтобус зайшла дзяўчына. У руках яна трымала галінкі, якія былі ўсыпаны шэранькімі пушыстымі камячкамі. Адразу ўся ўвага пасажыраў была аддадзена гэтым прадвеснікам вясны.

— Коцікі! — сказаў нехта ласкава. І на тварах многіх з'явілася добрая ўсмешка. — Дзе вы бралі такія?..

— Падарунак, — таксама ветліва адказала дзяўчына.

Яшчэ цяплейшымі сталі сонечныя зайчыкі, якія ўтваралі вясновыя лужыны і шкельцы машыны.

— У каго там коцікі? — глянуў у салон вадзіцель. — А-а... вясна!

Здаецца, кожны з пасажыраў у гэты момант уявіў, як дзесьці ля ракі золкі вецер перастуквае галінкамі вербалозу. А коцікі ўсё роўна цягнуць свае шапачкі ўверх. Там сонейка. Промнямі сваімі яно распраўляецца з пякучым снегам. У такім разе гавораць і пра ваду, што халодная яна, як той лёд. Вада аблізвае галінкі-пруцікі: ўсё вышэй і вышэй, падбіраючыся да коцікаў. Але хутка ледаход скончыцца і вада стане палонніцай берагоў. Толькі цяпер вось вельмі цяжка дабірацца да гэтых пушынак, у народзе пяшчотна названых коцікамі...

Выходзячы з аўтобуса, дзяўчына прымацавала ля пярэдніх дзвярэй адну галінку.

— Гэта ўсім вам, — кінула яна на развітанне.

І коцікі паехалі з намі. Ехала з намі сама вясна.

В. Найдзін

Змена сезонаў.

ГУМАР З БАРАДОЮ

Аднаму мужыку трэба было ў горадзе купіць дзёгцю. І не трапіў ён куды трэба ды зайшоў у такую краму, дзе ўсялякія хвігі-мігі прадаюць.

Увайшоў, мазніцу паставіў каля ног ды й глядзіць.

А ў краме толькі адзін крамар, і пытаецца ён мужыка:

— А чаго табе?

— Гляджу, — кажа мужык, — што тут прадаецца...

— А табе ж чаго?

— Ды мне дзёгцю!

— Ды не дзёгаць жа, а дурні, дурні тут прадаюцца!

Пагледзеў мужык на яго ды й кажа:

— Вось жа, як гэтых дурняў здорава купляюць — толькі адзін усяго і застаўся!..

Задрыпакадэмікі спрачаліся так голасна, што спудзілі ісціну.

НІЎКА

ТРЫМАЙЦЕ ВУХА!

Каму прысвячаецца — той здагадаецца

ПАЦЕХА

— Вось пацеха, дык пацеха... —
Бацька неяк мне сказаў.
— Да Тацціяны муж прыехаў,
Той, што некуды ўцякаў.
Ён прыехаў у суботу,
Увайшоў у дом, як ліс.
Ля парога скінуў боты,
Вочы апусціў уніз.
А насустрач яму — жонка:
— Што?! Прыплёўся, галубок... —
Закрычала надта звонка —
Чапялой таўхель у бок.
Мужычок той быў пад хмелем,
Трохі выпіў у чайной.
З кумам разам пасядзелі,
Прапусцілі па адной.
Так і тут. Упаў з размаху
І здалёк пачаў:
— Жа-а-на...
Ну прабач мне.
Дай я маху... —
Ды не слухае яна.
Пацягнула, небараку,
Рагачом па галаве.
Ледзь-ледзь выпаўз з хаты ракам
Босы і пабіты ўвесь...
Вёска доўга рагатала
І рагоча праз гады.
Мужыка таго не стала —
Збег ад сораму кудысь.

Ірына Навуменка

СЯМЕЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

— Тое, што касір украў грошы і ўцёк, я разумею. Але навошта ён узяў з сабою і жонку дырэктара?

— Як жа! Каб дырэктар яго не шукаў.

ЗАДРЫПКОЎСКІ

У магазін „Прырода" зайшоў Задрыпкоўскі і просіць прадаць папугая, які ўмее размаўляць.

— На жаль, у нас зараз няма гэтых птушак, — адказвае прадавец, — але я магу прапанаваць вам дзятла.

— А ён умее размаўляць?

— Як хто зразумее, — задуменна адказвае прадавец. — Ва ўсякім выпадку ў азбуцы Морзэ ён добра арыентуецца.

Made in Zadrypanka

АДВАЖНЫ

— Я б табе сказаў пару слоў, ды людзей тут шмат.

— Добра, пайшлі за вугал. Пайшлі.

— Ну? Я слухаю.

— Нічога табе не буду гаварыць, бо тут сведкаў няма.

АЙ, КАСТУСЬ!

— Больш піць не буду! — заявіў Кастусь.

— Малайчына!

— І мeнш таксама!

НА ШЫРОКІМ СВЕЦЕ

Адзін жыхар Осла, вельмі важны пан, чуў, што бергенскія хлапчукі не лезуць па слова ў кішэнь, і, упершыню прыехаўшы ў Берген, вырашыў праверыць гэта. Ён падышоў да хлопчыка, які гандляваў газетамі ля вакзала, і спытаў:

— Паслухай, а за заўтрашні дзень у цябе газет няма?

— Вядома, не. Я іх яшчэ ўчора прадаў.

*

Два аўтамабілі сутыкнуліся на перакрыжаванні. Палісмен звяртаецца да пажылой дамы:

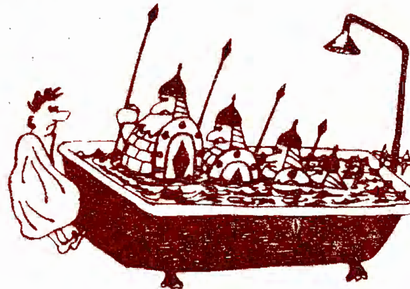
— Вы не згодзіцеся быць сведкам?

— З вялікім задавальненнем. А што здарылася?

*

Гід: — У гэтай урне захоўваецца попел фараона.

Турыст: — Вось не думаў, што фараон быў такім заядлым курцом!

І так бывае.

ДАМОВІЛІСЯ

Дзве сяброўкі дамаўляюцца аб наступнай сустрэчы.

— Сустрэнемся заўтра?

— Так.

— Дзе?

— Дзе хочаш.

— А якой гадзіне?

— Усё роўна а якой.

— Добра. Толькі я цябе вельмі прашу: будзь пунктуальнай.

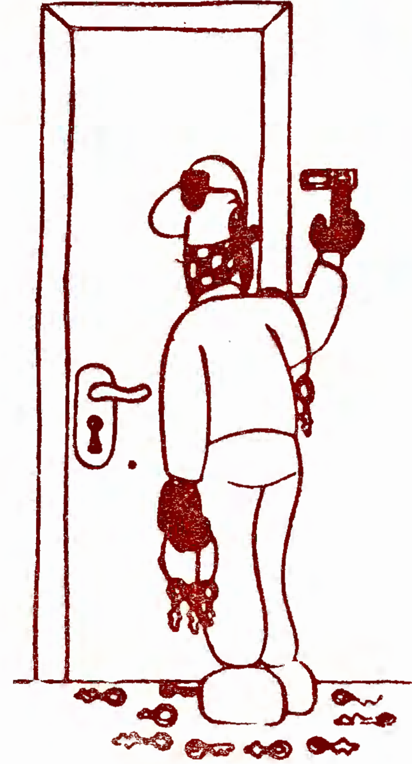
З „Веснікa Задрыпоніі" АБ'ЯВА

Мяняю неапублікаваную паэму на апублікаваны верш.

С. Салавейчык

З ХАРАКТАРЫСТЫКІ

Аблічыў чорта пры продажы яму душы.

З жыцця узломшчыкаў.

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Валянціны Дзем'янюк, Зінаіды Парфенюк, Марыі Абрамюк, Софіі Іванюк, Людмілы Сцепанюк, Янкі Парфенюка з Трашчотак, а таксама хлопцаў з Парцава змяшчаем песню

CYGANKA

Muzyka: Henryk Blum
Słowa polskie: Agnieszka Osiecka

Odejdę, odfrunę, walizki spakuję i już!
Tam ta ta ram itd.
Oto ja, cała ja!
Nie kupuj mi nic
nowego, drogiego, ważnego,
bo przecież ty wiesz —
tam ta ta ram itd.
potrwa to (dzień lub dwa)
dzień lub dwa
dzień lub dwa

Refren:
Nie dziw, że o mnie w miasteczku
złotych plotek jest moc,
co mi tam —
Oczy mam czarne i włosy mam czarne jak noc,
Co mi tam!
Cyganka, Cyganka, tak mówią już o mnie na mieście

Tam ta ta ram itd.
A ja nie wiem już,
jak to tam ze mną jest
Z Cyganką, z Cyganką — panowie wy ślubu nie bierzcie!
tam ta ta ram itd.
na cóż wam taki gest, taki gest, taki gest...

Tak chciałabym dziś
zatęsknić, pokochać, polubić
na wieki, na mur!
Tam ta ta ram itd.
Oto ja, cała ja!
tak chciałabym dziś zaśpiewać, zapłakać
zanucić nie w moll
tylko w dur...
tam ta ta ram itd.
A już po czterech dniach
wzywa mnie wielki świat!

Refren:
Nie dziw, że o mnie w miasteczku...

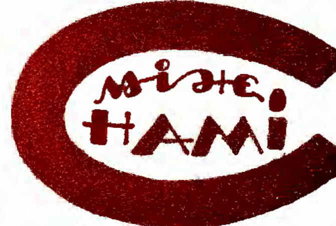

Курёзы

НЕ ХАЧУ РАСЦІ

Звычайна ўсе дзеці мараць як мага хутчэй стаць дарослымі. Але бываюць сітуацыі, калі дзіцё пагарджае гэтым імкненнем. Пра адзін такі выпадак расказвае фільм „Бліскучы барабанчык", які зараз здымаецца французскімі і заходнегерманскімі кінематографамі ў Гданьску. Фільм прысвечаны лёсу хлопчыка Аскара Мацэраха, які, трапіўшы з трохгадовага ўзросту ў кампанію дарослых людзей і ўбачыўшы іх нягчырыя адносіны, не пажадаў стаць калі-небудзь такім жа і перастаў расці.

Тое, што ідэя фільма мае рацыю, пацвердзілася ў працэсе вытворчасці самога фільма. Справа ў тым, што на ролю галоўнага героя ўзялі сына прафесійных артыстаў Беннет дванаццацігадовага Давіда, які з маленства захварэў на парушэнне дзейнасці залоз, выпрацоўваючых гармоны росту. Ён выглядае значна менш свайго ўзросту. Даўшы згоду на гэтую ролю, Давід яшчэ, як і ўсе дзеці, цешыў сябе надзеяй зарабіць вялікія грошы, каб паехаць у ЗША да праслаўленых дактароў-спецыялістаў па органах унутранай секрэцыі. Аднак у працэсе работы над роллю, жывучы ў асяроддзі дарослых акцёраў і многа раздумваючы над лёсам і жыццёвымі назіраннямі свайго героя, Давід убачыў многа слушнага ў яго ўражаннях і разважаннях. Да таго ж Давіду кінакампанія заплаціла ганарар такога памеру, якога ён нават не чакаў, і ўжо зноў прапануе яму іншыя дзіцячыя ролі. І хлопчык прыйшоў да заключэння, што расці яму наогул не варта.

Больш за ўсё мы пагарджаем тымі недахопамі, якіх не маем самі.